

1. Bu testte 60 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kağıdının Genel Yetenek Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Hem bir yolculuğa çıkacaksın hem de elinde bir harita, pusula olmayacak! Yolun sonu nereye varıyor bilmeyeceksin, olacak iş mi bu? İşte böylesi durumlarda sorarsın bir yazar olarak senden öncekilere: "Niçin çıktın yola? Niçin kaldın yarı yolda?" ya da "Nasıl vardın, varmayı düşlediğin noktaya?"

Bu parçada geçen "elinde bir harita, pusula olmama" sözüyle yazarlarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçekçi ve gözlemci bir anlatımı yeğlememe
B) Okurların yaşamını zenginleştirecek bir amaca yönelmeme
C) Deneyimli yazarların birikiminden yararlanmama
D) Yapıtlarını oluştururken değişik alanların verilerini kullanma
E) Yapıtlarını, okurların ilgi ve beklentileri doğrultusunda oluşturma

Çözüm: Bu tip sorularda verilen sözün gerçek anlamından yola çıkılarak mecaz anlamına ulaşılır. Öncülde geçen "harita" ve "pusula" yön bulmaya yarar. Parçada, deneyimli yazarlar da yeni yazarlara yol gösterecek bir harita, bir pusula olarak düşünülmüştür. Harita ve pusula kullanmama da "Deneyimli yazarların birikiminden yararlanmama" ifadesini anlatmak için kullanılmıştır.

Cevap C

2. (I) Her sabah sokağa çıktığımda "İstanbul'da yaşadığım için ne kadar şanslıyım!" diyorum. (II) Belki her gün pek çok sorunla yüz yüze geldiğiniz için bana karşı çıkacaksınız. (III) Ama beni, okumak kadar besleyen, benim için başlı başına bir kitaplık değeri taşıyan kenttir İstanbul. (IV) Ancak bir yandan da içim acıyor İstanbul için. (V) Çözülmeyen ve çözülemeyecek gibi görünen sorunları yüzünden değil bu. (VI) Eşine az rastlanır güzelliğe, ruha sahip yüzlerce yıllık bu kentin yakın tarihini ortaya koyan "özellikli" sokakları birer birer yok olduğu için...

Bu parçada, I. cümlede öne sürülen düşüncenin gerekçesi, numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilmiştir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm: I. cümlede yazar İstanbul'da yaşadığı için ne kadar şanslı olduğunu belirtmiş, bunun nedenini (gerekçesini) de III. cümlede İstanbul'un başlı başına bir kitaplık olması şeklinde ifade etmiştir.

Cevap B

3. (I) Ankara'da köpek balıklarıyla yüzmek ister misiniz? (II) "Ankara", "köpek balığı" ve "yüzmek" sözcükleri ancak bir şakada yan yana gelebilir, deyip ciddiye almamazlık etmeyin bu soruyu. (III) Ankara'da yeni açılan devasa akvaryumdan söz ediyorum. (IV) Türkiye'nin bu en büyük akvaryumunda 12 bin balık yaşıyor. (V) Bugüne kadar balıkla ilişkisi tava ve ızgarayla sınırlı olan Ankaralıları için alışılmadık bir yer...

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, merak uyandırılmaya çalışılmıştır.
B) II'ncide, uyarıda bulunulmuştur.
C) III'üncüde, açıklama yapılmıştır.
D) IV'üncüde, kanıtlanabilir veri kullanılmıştır.
E) V'incide, kesinlik belirtilmiştir.

Çözüm: V. cümlede, Ankara'ya yönelik bir saptama yapılmıştır. Kesinlik bildiren ifadeler sayısal olarak ya da "mutlaka, kesinlikle, elbette" ...vb. sözlerle pekiştirilen yargılardır. V. cümlede herhangi bir kesinlik yoktur. Cümle zaten öznel bir ifade belirttiği için kesin olması söz konusu değildir.

I. cümlede, soru sorularak merak uyandırılmış; II. cümlede geçen "ciddiye almamazlık etmeyin bu soruyu." ifadesiyle uyarıda bulunulmuş; III. cümlede, önceki cümleler açıklanmış ve IV. cümlede "12 bin balık yaşıyor" ifadesiyle kanıtlanabilir sayısal veri sunulmuştur.

Cevap E

4. (I) Romanlarımda karakterleri oluştururken çok sıkıntı çekerim. (II) Okuyucunun kabulleneceği ve onun belleğinde iz bırakacak kişiler oluşturmak benim için çok önemli. (III) Bu, tarihi bir roman olduğu için karakterlerinin çoğu, bilinen kişiler. (IV) Dolayısıyla benim fazla katkı olmadan sayfalarındaki yerlerini aldılar. (V) Tanınmamış olanlarla yeni oluşturduklarım ise bilinen karakterlerle boy ölçüşecek kadar canlıdır.

Roman karakterlerini konu alan bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, oluştururken güçlükle karşılaştığından söz edilmiştir.
 B) II'ncide, hangi nitelikleri taşımasının amaçlandığı belirtilmiştir.
 C) III'üncüde, söz konusu yapının türü ve kimi özellikleriyle ilgili bilgi verilmiştir.
 D) IV'üncüde, önceki cümlede belirtilen nitelikleri taşıyanların oluşturuluşuyla ilgili açıklama yapılmıştır.
 E) V'incide, sözü edilen yapıtıkların başka yapıtlardakinden üstün nitelikli olduğuna değinilmiştir.

Çözüm: V. cümlede, sözü edilen kitaptaki karakterlerin diğer karakterlerle denk olduğu belirtilmiştir, herhangi bir üstünlükten söz edilmemiştir.

I. cümlede "çok sıkıntı çekerim" ifadesiyle güçlükle karşılaştığı belirtilmiş; II. cümlede geçen "okuyucunun kabulleneceği ve onun belleğinde iz bırakacak kişiler oluşturmak" ifadesiyle amaç belirtilmiş; III. cümlede geçen "tarihi roman" ve "karakterlerin çoğu bilinen kişiler" ifadesiyle eserin türü ve içeriğiyle ilgili bilgi verilmiş; IV. cümlede "benim fazla katkı olmadan" ifadesiyle de önceki cümlede belirtilen karakterlerin oluşturuluşuna yönelik bilgi verilmiştir.

Cevap E

5. (I) Derin bir uykunun ardından gözlerimi açtığımda beliren o ilk görüntüleri hayal meyal hatırlıyorum şimdi. (II) Başımın üstünde asılı duran cibinlik, yatak odasının tahta tavanında dolaşan küçük, sevimli, pembe kertenkeleler, günün ilk ışıkları ile parıltıyan Seyhan Irmağı hızla geçip gidiyor gözümün önünden. (III) Yastığımın altına koyduğum, giymeye kıyamadığım yeni iskarpinlerimi şefkatle okşadıktan sonra çoraplarımı ayağıma aceleyle geçirip aşağıya iniyorum. (IV) Kahvaltı masasında reçeller, peynirler ve annemin kızarttığı ekmekler duruyor. (V) Bahçeye açılan kapıdan dışarı çıkıyorum, limon ve mandalina ağaçlarının yeşil serinliğini hissediyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde öznellik söz konusu değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: Özel yargı, kişinin düşüncelerine yer verilen anlatımdır.

I. cümlede "hayal meyal hatırlıyorum", II. cümlede "sevimli", III. cümlede "şefkatle" ve V. cümlede "yeşil serinliği" ifadeleri söyleyenin yorumunu içerdiği için özne yargılardır. IV. cümlede herhangi bir özne yargıya yer verilmemiştir.

Cevap D

6. Antoninler Çeşmesi; MS 161-180 yılları arasında, Roma İmparatorluğu'nun görkemli kenti Sagalassos'ta yapıldı. Sonra şiddetli bir depremle yıkıldı ve efsaneler arasındaki yerini aldı. Neredeyse 1800 yıl sonra, 1994 yılında Sagalassos Antik Kenti'nde yapılan heyecan verici kazılarda bu olağanüstü çeşmenin parçaları yeniden gün ışığına kavuştu.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisini niteleyen bir söz kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: Niteleyici sözcükler ismi ya da fiili çeşitli yönlerden niteleyen sıfat ya da zarflardır. Cümlede "görmekli kent", "şiddetli deprem", "efsaneler arasındaki yeri" ve "heyecan verici kazı" ifadeleri sıfat tamlamalarıdır. IV. söz ise nitelenen bir söz değil, niteleyen sözdür.

görmekli kent şiddetli deprem
efsaneler arasındaki yeri heyecan verici kazı

Cevap D

7. "Gerçek nedir?" diye sormuşlar bir bilgeye. "Hiçbir
I II
yalanı kaldırmayan şey." karşılığını vermiş. Tıpkı
III IV
sanat gibi...
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, zamir olarak kullanılmıştır.
B) II'nci, sayı sıfatı olarak kullanılmıştır.
C) III'üncü, ad olarak kullanılmıştır.
D) IV'üncü, zarftır.
E) V'inci, edattır.

Çözüm: I numaralı "Nedir?" sorusuna yönelik verilebilecek yanıtlar çeşitli durumların, olguların yerini tutacağı için bu ifade soru zamiridir. III. sözcük "karşılık" sözcüğünün çekim eki almış halidir. IV numaralı "tıpkı" sözcüğü yüklemi "aynen, olduğu gibi" anlamlarıyla niteleyen bir zarftır. V numaralı "gibi" sözcüğü "benzerlik" anlamı veren bir edattır.

II numaralı sözcük sayı sıfatı değil, belirsizlik anlamı veren bir "belgisiz sıfat"tır. Sayı sıfatları varlıkların adetlerini belirtir. Dolayısıyla B seçeneğindeki ifade yanlıştır.

Cevap B

8. (I) Aile apartmanıydı bizimki, anneannem de üst katımızda otururdu. (II) Salondaki üç televizyonu hiç kapatmadan izleyen tam bir dizi tutkunuydu. (III) İki diziyi aynı anda izler, hiçbir ayrıntıyı kaçırmaz, bir de her birine yorum yapardı hepimizin şaşkın bakışları arasında. (IV) Bir diğer tutkusu ise yemek pişirmektir. (V) Ben de sık sık yanına gider, getir götür işlerinde ona yardım ederdim. (VI) Sanırım sofraya sanatına ve yemeklere duyduğum ilgi o zamanlar başladı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi, yardımcı eylemle kurulmuş birleşik eylemdir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm: Yardımcı eylemlerle yapılan bileşik eylemler, "etmek, olmak, eylemek, kılmak..." gibi sözcüklerle yapılır. Örneğin, "terk etmek, mutlu olmak, dans etmek, hapsolmek" gibi... V. cümlemin yüklemi de "yardım etmek" şeklinde bir bileşik eylemdir.

Diğer cümlelerin yüklemelerinde (otururdu, dizi tutkunuydu, yorum yapardı, yemek pişirmektir, başladı.) "etmek, olmak, eylemek..." fiillerine yer verilmiştir.

Cevap D

9. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcükler tür bakımından birbirinden farklıdır?

- A) Çocuğun kapıyı açması ile kapatması bir oldu. Buraya, "danışma"dan alınan elektronik kart ile girilebiliyor.
B) Toplantıdan önce o raporu okudunuz mu? Bu havada dışarıya paltosuz mu çıkıyorsun?
C) O, her zaman günün modasına göre giyinir. Geçerken bizi fark etmediğine göre kafası meşgul olmalı.
D) Senin bu iyiliklerini ölse de unutmam. Ona böyle sözler söylemen hiç de yakışık almadı.
E) Aradığın bilgiyi ancak bu kitapta bulabilirsin. Bu tür yiyecekleri ancak sağlıklı insanlar yiyebilir.

Çözüm: A seçeneğinde ilk cümlede geçen "ile" sözcüğü "ve" anlamına geldiği için bağlaçtır. İkinci cümlede geçen "ile" sözcüğü "birliklilik" anlamı veren bir edattır.

B ve D seçeneğinde geçen altı çizili sözcükler bağlaç, C ve E seçeneklerindeki sözcükler ise edattır.

Cevap A

10. (I) Her sanatçının bir dünyası vardır. (II) Bu dünya kendine özgüdür; çeşitli olaylarla, görüntülerle, gözlemlerle ve yaşantılarla örülmüştür. (III) Bunlar, onun duygu ve düş dünyasında işlenerek çeşitli ürünlere dönüşür. (IV) Yani, sanatçının dünyasından süzülenler, sanat yapıtı biçiminde insanlığın karşısına çıkar. (V) Söz gelimi edebiyatta şiir, öykü, roman gibi biçimlerde okurla buluşur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, ad cümlesidir.
B) II'nci, sıralı cümledir.
C) III'üncü, biçimce ve anlamca olumludur.
D) IV'üncü, bileşik yapıdır.
E) V'inci, ara söz içermektedir.

Çözüm: Ara söz, cümlelerde ifadenin arasına ek bir açıklama ekleme için iki virgül ya da iki kısa çizgi arasında gösterilen sözlerdir. V. cümlede ara söz yoktur. Cümledeki virgüller, benzer öğeleri ayırmak için kullanılmıştır.

I. cümlede "vardır" sözcüğü yüklem olduğu için bu cümle isim cümlesidir. II. cümlede "özgüdür" ve "örülmüştür" yüklemeleri sıralanmıştır. III. cümlede yüklemde belirtilen "dönüşmek" fiili gerçekleştiğinden cümle biçimce ve anlamca olumludur. IV. cümlede yüklem dışı cümlede "süzülenler" fiili de kullanıldığı için bu cümlede birden fazla yargı belirtilmiştir. Bu cümleler bileşik cümle olarak adlandırılır.

Cevap E

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemine çatı özellikleri aranmaz?

- A) Dün eve iki kez uğradığını söyledi.
 B) Senin, bu işi de yarım bırakacağın belliydi.
 C) Uçağa binerken telefonunu kapatmıştı.
 D) Bence onun ne demek istediği anlaşılmadı.
 E) Diktiğim elbiseyi denemek için bugün yine gelecekti.

Çözüm: Çatı, yüklemine iş bildirilen (fiil cümleleri) cümlelerde, özne-yüklem-nesne arasındaki ilişkiye göre belirlenen bir özelliktir. Dolayısıyla yüklemine iş bildirilmeyen (isim cümlelerin) cümlelerde çatı özelliği aranmaz. B seçeneğinde, cümlelerin yüklemi "belliydi" olduğu için bu cümle "isim cümlesi" olarak tanımlanır ve çatı özelliği yoktur.

A seçeneğinde "söyledi", C seçeneğinde "kapatmıştı", D seçeneğinde "anlaşılmadı" ve E seçeneğinde "gelecekti" yüklemeleri fiil olduğu yani bu yüklemelerde iş belirtildiği için çatı özelliğine (iş yapan biliniyor mu, yapılan işten etkilenen var mı, yok mu?... gibi) bakılır.

Cevap B

12. İskenderiye, Mısır'da var olmuş tüm uygarlıkların

I
izlerini taşıyan bir kenttir. Mısır kadar yaşlı II onun
II
kadar derin ve onun kadar gizemlidir burası...
III
Kentnin havası, tüm kural tanımaz Akdenizli kibrine
IV
karşın bir o kadar içten, bir o kadar sıcak.
V
Ortasındaysa masmavi gökyüzünden dökülen
güneşle ışıldayan bir meydan: Ramle Meydanı.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: Yüklemi olan cümleler "tamamlanmış cümle" olarak tanımlanır ve bu cümlelerin sonuna -yüklemi nerede olursa olsun- nokta konur. İkinci cümlelerin yüklemi (gizemlidir) olduğu için bu cümlelerin sonuna nokta konmalıdır. Dolayısıyla üç nokta (...) yanlış kullanılmıştır.

I numaralı virgül cümlelerin öznesi olan "İskenderiye" sözcüğünü ayırmış; II ve IV numaralı virgül benzer görevli kelime gruplarını ayırmış; V numarada da iki nokta, açıklama yapıldığını belirtmek için kullanılmıştır.

Cevap C

13. İnsan her gün hoş bir şarkı dinlemeli, iyi bir şiir

okumalı, güzel bir resme bakmalı ve aklıbaşında
I
birkaç güzel söz söylemelidir ki günlük yaşamın
II III
koşturmacası içinde estetik duyarlılığını kaybetmesin.
IV V

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: Verilen I numaralı sözcük deyim olduğu için ayrı (aklı başında) yazılmalıdır. Diğer sözcüklerin yazımı doğrudur.

Cevap A

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bu akşam sinemaya değil, tiyatroya gideceklermiş.
 B) Hem işinin çok olduğunu söylüyor hem de bombos oturuyor.
 C) Açılış törenine kimlerin katılacağı belli olmuş.
 D) Sabah yürüyüşünüzü, kahvaltıdan önce yapın.
 E) Artan yemeklerinizi çöpe değil, sokak hayvanlarına verin.

Çözüm: E seçeneğinde yüklem (verin) ortak kullanılmamasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır. Cümlelerin doğrusu "Artan yemeklerinizi çöpe dökmeyin, sokak hayvanlarına verin." şeklinde olmalıdır.

Cevap E

15. (I) Bu tarihî yerleşimde bulunan anıt figürlerinin diğer Mezopotomya dinlerinde kullanılan sembollerle benzerlik taşıması beni çok etkilemiştir. (II) Örneğin Babil, Sümer ve Asur dinlerinin en çok bilinen sembolü öküz başıdır. (III) Bu dinlere özgü figürler arasında hilal şeklindeki "Ay Tanrısı" da çok yaygındır. (IV) Burada, en büyük iki taşa bakınca birinde öküz başı, diğerinde hilal vardı. (V) Bunun, Mezopotomya'daki dinî gelenekle buradaki arasında bir bağ oluşturduğunu düşünüyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: IV. cümlede yüklem (yüklemin yüklem yanlışı)ndan kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır. Cümlelerin doğrusu "Burada, en büyük iki taşa bakınca birinde öküz başı, diğerinde hilal olduğu görülür." ya da "Burada, en büyük iki taşa bakınca birinde öküz başı, diğerinde hilal olduğunu görmüştüm." şeklinde olabilir.

Cevap D

16. (I) Tire'de, anlatılacak o kadar çok şey var ki bunları önce bir sıraya koymak gerekir. (II) Örneğin işe Tire'nin eski hâliyle başlamak iyi olur, eski sokaklar gerçekten görülmeye değer. (III) Çınarlar, kavaklar, zeytinler, çamlar; Güre Dağları'na yaslanmış dar sokakları dallarının altına saklamış. (IV) Sokaklar ve evler kadar yaşlı bu ağaçlar, asırlar boyu gölgelerini buradan esirgemiş. (V) Tire'ye bu yıl baharda gittiğim için oranın güzelliklerini daha iyi görebildim. (VI) Papatyalar tepeleri kaplamıştı; uzaktan, ağaçların altına kar yağmış gibi görünüyordu. (VII) Meyve ağaçları da dallarını renk renk çiçeklerle süslemişti yani doğa, varını yoğunu ortaya dökmüştü. (VIII) Boyları neredeyse belime gelen papatyaların arasına uzanıp 10-15 dakikalığına da olsa dünyanın kargaşasından uzaklaştım.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) III. B) IV. C) V. D) VI. E) VII.

Çözüm: Paragraf bölme sorularında konunun değiştiği yerden yeni bir paragrafa geçmek gerekir.

V. cümleye kadar Tire'nin daha önceki güzelliklerinden söz edilirken V. cümleden itibaren yeniden fark edilen güzellikleri anlatılmaya başlandığı için V. cümleden itibaren yeni bir paragrafa geçilebilir.

Cevap C

17. Her şeyi göze alanlar, aysız bir gece vakti yalnız kabı kacağı, taşı tarağı, yatağı yorganı değil; ellerindeki nasırı, soludukları dağ kokusunu, içlerindeki sesleri, dedelerinin anlattıkları göç hikâyelerini, yaşayıp biriktirdikleri ne varsa güçleri yettiğince yüklediler kamyonu. Ama kamyonu yüklediklerinden daha çoktu geride bıraktıkları. İnsan ne kadarını sırtlanıp nereye kadar sürükleyebilirdi ki çocukluk vatanını?

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Değişik duylara seslenen ayrıntılardan yararlanılmıştır.
B) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.
C) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
D) Öyküleyici anlatım yeğlenmiştir.
E) Kişileştirme yapılmıştır.

Çözüm: Parçada yaşananlara yer verildiği için öyküleyici anlatım olduğu söylenebilir. Parçada görme duyusu yanında işitme ve koklama duyusuna (soludukları dağ kokusu, içlerindeki sesleri) yer verilmiştir. Parçada geçen "Ama kamyonu yüklediklerinden daha çoktu geride bıraktıkları." ifadesinde karşılaştırmaya yer verilmiştir.

NOT: Parçada geçen "kabı kacağı, taşı tarağı, yatağı yorganı..." şeklindeki ifadeler de "sayıp dökme" şeklinde seçenektir. Fakat ÖSYM'nin önceki sınavlarında ya da literatürde "sayıp dökme" ifadesi geçmemektedir.

Cevap E

18. Deneme türündeki yazılarda amaçlanan şu olmalıdır bence: Kesinlemelere girmeden okuru kendisiyle tartışmaya çağırmak. Okur bizimle aynı görüşte olmayabilir ama yazımızı okurken bir kuşku büyümeli içinde; o mu doğru yazıyor, yoksa ben mi en doğruyu biliyorum diye... Yazarlık yaşantımın en güzel övgülerinden biri sayarım genç bir okurumun bana söylediği şu söz: "Her düşüncenize katılmıyorum ama yazınızı okurken sizinle tartışıyorum içimde." Ben bunu Melih Cevdet Anday'ın birbirinden seçkin altmış denemesini ardı ardına okurken yaşadım, bir okur olarak. O zaman anladım en başarılı yazarlar ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) okurları, kendisiyle karşılıklı olarak görüşlerini savunmaya davet edenlerdir
B) düşüncelerini, kişisellikten çıkarıp topluma mal etme bilinci taşıyanlardır
C) kişilere, kolay kolay değişmeyecek bir bakış açısı kazandırmayı ilke edinenlerdir
D) en soyut gerçekleri bile somutlaştırarak vermeye çalışanlardır
E) hemen her sözcüğünde dilin sıcaklığını hissettirenlerdir

Çözüm: Parçada deneme yazarının okuru kendisiyle tartışmaya, düşünmeye sevk ettiği oranda başarılı olacağı vurgulandığına göre A seçeneğindeki "okurları, kendisiyle karşılıklı olarak görüşlerini savunmaya davet edenlerdir" ifadesi parçanın sonuna getirilecek en uygun ifadedir.

Cevap A

19. Gazeteci:

(I) ----

Oyuncu:

– Bazı insanlar mükemmeliyetçidir. Bunun için başarılı olur, iyi işler çıkarırlar. Evet, oyunculuğa yönelişimin nedeni kimi zorunluluklardı. Ama mademki bu işi yapıyorum, en iyisini yapmalıyım dedim kendi kendime. Yıllar boyunca da bunun için çaba gösterdim. Böyle olmasam bu konuma gelemezdim. Ustalığı, şunu bunu kimse önemsemez. İşini iyi yaparsan bir sonraki filmde de rolü sen alırsın.

Gazeteci:

(II) ----

Oyuncu:

– Oyuncu olmak gibi bir düşüncem yoktu. Öyle gidip iş falan da istemedim. Yönetmen, bir oyuncu arıyormuş. Bir arkadaşım da onunla birlikte çalışıyordu. Kendisine benden bahsetmiş, ben de gittim. Böylelikle o ekibe yer aldım.

Gazetecinin bir oyuncuya yönelttiği aşağıdaki sözlerden hangisi yukarıda boş bırakılan yerlere sırasıyla getirilmelidir?

- A) (I) Bu işin eğitimini almadınız, buna karşın usta oyuncular arasında gösteriliyorsunuz.
(II) Planlı hareket etmemek hep tercih ettiğiniz bir yol mudur peki?
- B) (I) Titizlikten ödün vermeyen tutumunuzun sanatınıza yansımaları nasıl özetlersiniz?
(II) Bu rol için biçilmiş kaftan olarak düşünüldüğünüz doğru mu?
- C) (I) Rol aldığınız filmlerin bu kadar ilgi görmesinin nedeni nedir sizce?
(II) Yalnızca bu yönetmenle çalışmanızın bir nedeni var mı?
- D) (I) Oyunculuğa isteyerek başlamasanız da kısa zamanda büyük yol katettiniz.
(II) Yolunuz bu yönetmenle nasıl kesişti?
- E) (I) Hayatınızdaki kimi değişiklikler sonunda büyük bir heyecanla çalışma hayatına atıldınız.
(II) Roller size mi teklif edilir yoksa siz mi gidip yönetmenlerden rol istersiniz?

Çözüm: I. paragrafta oyuncu, başarılı olmasını sağlayan etkenlerden söz ettiği, II. paragrafta da oyunculuğa nasıl başladığından söz ettiğine göre D seçeneğindeki ifadeler boşluklara getirilecek en uygun ifadelerdir.

D seçeneğindeki ilk ifadede oyuncunun kısa sürede büyük yol katettiğinden söz edilmiş, ikinci ifadede de oyuncunun yönetmenle yollarının nasıl kesiştiğinden söz edilmiştir. Dolayısıyla paragrafların bunlarla paralel olması gerekmektedir.

Cevap D

20. (I) "Critical Mass" sözünü hiç duydunuz mu? (II) Türkçede "kayda değer çoğunluk" anlamına geliyor ama aslında, katılımcıları bisikletliler olan küresel bir etkinliğin adı. (III) İstanbul da gerçekleştirildiği kentlerden biri ancak bizde katılımcılar her ayın son cumartesi günü bir araya geliyorlar. (IV) Mevsime göre onlarca bisikletli öğleden sonra Göztepe Parkı'nda buluşuyor, sonra Bağdat Caddesi'nde trafiğe çıkıyor. (V) Motorlu taşıtlar için sadece bir şerit bırakılıyor, geri kalanını ise bisikletliler işgal ediyor. (VI) Grup, zillerini çalarak şenlikli bir hava içinde Kadıköy'e ilerliyor ve güzel bir cumartesi geçiriyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına göre, "Dünyanın üç yüzden fazla kentinde, genellikle her ayın son cuması düzenleniyor." cümlesi getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: IV. cümlede sözü edilen etkinliğin İstanbul'da gerçekleştirildiği fakat İstanbul'da diğerlerinden farklı olarak cumartesi günü yapıldığı belirtilmiştir. Dolayısıyla III. cümleden önce, öncüldeki cümlelerin getirilmesi en uygundur.

Cevap B

21. İnsanoğlu uzun yıllar avcılık ve toplayıcılıkla hayatta kaldıktan sonra nasıl oldu da yerleşik hayata geçti ve çiftçiliğe başladı? Bu sorunun cevabının, iklim ve nüfus değişikliğiyle ilişkili olduğu düşünülüyordu. Bugüne kadarki tezler, on bin yıl önce başlayan tarımsal etkinliklerin, Neolitik devrimi tetiklediğini ve insanların avcılık ve toplayıcılıktan yerleşik düzene geçtiğini ileri sürüyordu. Bu anlayışa göre din de yerleşik hayatın ve çok sayıda insanın bir arada yaşamasının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştı. Ancak Şanlıurfa yakınlarındaki Göbeklitepe kazıları bu teoriyi geçersiz kılıyor. Kazı sonuçları gösteriyor ki insanlar; yerleşmeden, tarıma başlamadan ve hayvanları evcilleştirmeden önce kapsamlı ve organize bir dine inanıyorlarmış.

Bu parçadan, aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Bilimsel bilginin yeni veriler ışığında değişebileceği
B) Sosyal bilimlerde varılan sonuçların göreceli olduğu
C) Bir dayanağı olmayan araştırma sonuçlarının inandırıcı olmadığı
D) Kimi konuların, bilimsel tartışmaların dışında kaldığı artışmala
E) İnsanlık tarihinde, bilinmeyenlerin bilinenlerden çok olduğu

Çözüm: Parçada geçen "Ancak Şanlıurfa yakınlarındaki Göbeklitepe kazıları bu teoriyi geçersiz kılıyor. Kazı sonuçları gösteriyor ki insanlar; yerleşmeden, tarıma başlamadan ve hayvanları evcilleştirmeden önce kapsamlı ve organize bir dine inanıyorlarmış." ifadesinden yola çıkarak A seçeneğindeki ifadeye ulaşılabilir.

Özellikle "...bu teoriyi geçersiz kılıyor." ifadesi kaçırılması gereken esas noktadır.

Cevap A

22. Size içtenliğimizden söz edebilirim. Ticari kaygımız olmadığı için, istediğimiz gibi besteler yapma konusunda ısrarcı olduk. Bir başka niteliğimizse insana dair şarkılar yapmamız ve bir makama göre yapılmış müziği kendi tarzımızla yeniden üretmemizdir. Başlangıçta insanlar Doğu ve Batı enstrümanlarını bir araya getirmemizi yadırgadı. "Udla gitarın aynı şarkıda ne işi var?" dediler bize. Ne var ki başlattığımız bu sentez, 1990'lı yıllardan bugüne çoğalarak yaygınlaştı.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Şarkılarınızın kabul görmesi için özel bir çaba harcadınız mı?
- B) Varlığını hâlâ koruyan grubunuzu özel kılan sizce nedir?
- C) Tarzınızı oluştururken neden klasik Türk müziğinden ilham almayı yeğlediniz?
- D) İlk şarkılarınızla, müzik piyasasında bir devrim yaptığınıza inanıyor musunuz?
- E) 1990'lı yıllarda genç müzisyenler tarzınızdan çok yararlandı, bunun size katkısı ne oldu?

Çözüm: Parçada, sözü edilen grubun ayırıcı özelliklerinden söz edildiği için parçaya en uygun soru, B seçeneğindeki "Varlığını hâlâ koruyan grubunuzu özel kılan sizce nedir?" sorusudur. Sorudaki "...özel kılan nedir?" ifadesi dikkatten kaçmamalıdır.

Cevap B

23. Belki de "güzel sanatlar" sözünden, bu sanatların yalnızca dünyayı güzelmış gibi göstermeye çalıştığı anlaşılmakta. Aslında sanatçının görevi, iletişiyle dünyanın güzelleşmesine katkıda bulunmaktır. Bu yönde hareket eden sanatçı, bu işi ancak sanatın diliyle yaratacağı eleştirel bir bakışla yapabileceğinin de bilincinde olmalıdır. Tıpkı, ömrü boyunca barışı istemiş olan Picasso'nun; üslup denemelerine, yenilik arayışlarına kapılmayıp savaş karşıtı mesajlar veren Guernica'yı da yapmış olması gibi...

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

- A) Güzellik algısı niçin kişiden kişiye değişir?
- B) Kullandığı dil; sanatçının, takipçisiyle ilişkisini nasıl etkiler?
- C) Yeni anlatım yöntemleri kullanmak yapıta ne kazandırır?
- D) Sanatçı, yapıtını oluştururken neye önem vermektedir?
- E) Sanat yapıtının, gerçeği olduğu gibi yansıtmamasının sakıncası nedir?

Çözüm: Parçada bir sanatçıdan beklenenler vurgulandığı için parçaya en uygun soru "Sanatçı, yapıtını oluştururken neye önem vermektedir?" sorusudur.

Bu şekilde soru ve parçanın içeriği birbirini desteklemektedir.

Cevap D

24. Bence tarihî yapıtlar bulundukları ülkede kalmalı. İnsanlar da bu türden yapıtları görmek için oralara gitmeli, onları yerinde görmelidir. Yapıtların sahibi olan ülke; onların korunması, sergilenmesi ve gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için gerekli önlemleri almalıdır. Yoksa ülkeler, tarihlerini koruma kültürlerini nasıl geliştirebilirler ki? Bundan yüz yıl önce değerli tarihî yapıtların, başka ülkelerdeki daha gelişmiş müzelerde tutulması gerektiği fikri belki geçerliydi ama artık kesinlikle değil.

Bu parçaya göre her tarihî yapıtın, bulunduğu topraklarda kalması niçin gereklidir?

- A) Ait olduğu uygarlığın özelliklerini yansıttığından
- B) Ülke turizminin gelişimine katkısı olduğundan
- C) Toplumlar, kendi geçmişini yaşatma bilincinin oluşmasını sağladığından
- D) Yapılış öykülerinin bilinmesini ve öğrenilmesini kolaylaştıracağından
- E) Zaman içerisinde insanların konuya bakışı değiştiğinden

Çözüm: Parçada her tarihî yapıtın, bulunduğu topraklarda kalmasının gerekçesi "Yoksa ülkeler, tarihlerini koruma kültürlerini nasıl geliştirebilirler ki?" ifadesiyle açık ve net olarak verilmiştir. Bu ifadeye uygun olarak yazılan (Toplumlar, kendi geçmişini yaşatma bilincinin oluşmasını sağladığından) seçenek de C seçeneğidir.

Cevap C

25. Yazma ve okuma konusunda maymun iştahlıyım. Hem sanat değeri taşıyan hem de kuramsal birden çok kitabı ayırım gözetmeksizin aynı anda okuyor ve farklı konulara kafa yoruyorum. Bu, yazdıklarıma da yansıyor. Hatta üzerinde çalıştığım öykülere ara verip bir süre sonra geri döndüğümde ilgim, farklı alanlara kaymış olabiliyor. Bu yüzden o öyküyü yazmaya devam edemiyorum; çoğu zaman bir başkasına geçiyorum. Bana göre, gerektiği biçimde bir roman yazmak ise o romanı besleyen konular üzerinde uzun uzadıya ve sistemli bir biçimde düşünmeyi gerektiriyor. Bunun için, farklı konu ya da düşünceleri işleme olanağı veren öykü türünde yazmak sanırım benim "düşünce oburu yapma" daha uygun.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerin hangisine değinmemiştir?

- A) Okuduklarının etkisini öykülerine taşıdığına
- B) Yazmada belirli bir tür üzerinde yoğunlaştığına
- C) Okuma konusunda türsel bir seçim yapmadığına
- D) Her zaman, aynı yapıt üzerinde onu bitirene kadar çalışmadığına
- E) Yazdıklarıyla okurlarına yol göstermek istediğine

Çözüm: Parçada, "Bu, yazdıklarıma da yansıyor." ifadesinde A seçeneğine, "... öykü türünde yazmak sanırım benim 'düşünce oburu yapma' daha uygun" ifadesinde B seçeneğine, "Hem sanat değeri taşıyan hem de kuramsal birden çok kitabı ayırım gözetmeksizin aynı anda okuyor ve farklı konulara kafa yoruyorum." ifadesinde C seçeneğine, "Bu yüzden o öyküyü yazmaya devam edemiyorum, çoğu zaman bir başkasına geçiyorum." ifadesinde D seçeneğine değinilmiştir. Anlatıcının okurlarına yol göstermek gibi bir amaç taşıdığına yönelik bir bilgiye yer verilmiştir.

Cevap E

26. Arnavut kaldırımlı daracık sokakları, avlulu ve eyvanlı evleriyle geçmiş günümüze taşıyan bir ilçe Kula. Ahşap Kula evleri ise kapı tokmaklarından cumbalarına kadar görsel bir şölen sunuyor ziyaretçilerine. Kula'nın eski mahallelerinde geleneksel Türk ve Rum evleri yan yana görülüyor. Rum evlerini Türk evlerinden ayıran en önemli özellik, giriş kapısının sokağa açılması. Türk evlerine ise duvarlarla çevrili bir avludan geçilerek giriliyor. Tescilli 595 tarihî evin bulunduğu Kula'da; Zabunlar Konağı, Palanduz, Beyler, Göl-deliler ve Tamburacılar Evi başta olmak üzere insanı hayran bırakan birçok yapı bulunuyor. Beyazoğlu Evi, kapı kemerindeki 1860 tarihli Bizans kartalı ve kalem işi süslemeleriyle dikkat çekici. Eski Zafer İlkokulu da aslında Damyon Efendi'nin konağıymış.

Bu parçada Kula evleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Görenleri hangi yönüyle etkilediğine
- B) Zamanın yıkıcı etkilerine
- C) Yapımında kullanılan malzemeye
- D) Üzerinde ne tür desenler bulunduğu
- E) Değişik topluluklara ait olanların farkına

Çözüm: Parçada, "Ahşap Kula evleri ise kapı tokmaklarından cumbalarına kadar görsel bir şölen sunuyor ziyaretçilerine." ifadesinde A ve C seçeneklerine, "... Bizans kartalı ve kalem işi süslemeleriyle dikkat çekici." ifadesinde D seçeneğine, "Rum evlerini Türk evlerinden ayıran en önemli özellik, giriş kapısının sokağa açılması." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap B

27. Yıllardır dergilerde öykü ve yazılarıyla yer almasına karşın yazdıklarının kitaplaşmasını uzun süre bekleyen bir yazar. İyi bir yazar olmanın öncelikle iyi bir "bekleyici" olmaktan geçtiğini bilen biri. Bu ilk kitabının kapak tasarımı kusursuz. Yetkin bir dille ve özenle insanın dünyasına eğilen, başkalarının görmezlikten geldiği kalp yaralarını şefkatli bir elin dokunuşu gibi işleyen; dostluğu, sevgiyi, insanı bir anda mutlu eden küçük ayrıntıları kendine has üslubuyla anlatan bir yapıt. Bu yönüyle okuyucuyu, kitabı uzun süre elinden bırakamayacağı bir zaman dilimine sürüklüyor. Sıradan insanların hayatlarındaki sıradan sorunları, yaşamsal kaygılarını öykülerine taşıırken sanatlı, süslü söyleyişlerden uzak duruyor.

Bu parçada, sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İşini yaparken titizlik gösterdiğine
- B) Okurunu derinlemesine etkilediğine
- C) Duygusalığa önem verdiği
- D) Anlatımda yoğunluğu yeğlediğine
- E) Günlük yaşamla ilgili incelikler üzerinde durduğuna

Çözüm: "Yetkin bir dille ve özenle..." ifadesinde A seçeneğine, "şefkatli bir elin dokunuşu gibi işleyen..." ifadesinde B seçeneğine, "...dostluğu, sevgiyi, insanı bir anda mutlu eden küçük ayrıntıları kendine has üslubuyla anlatan bir yapıt." ifadesinde C seçeneğine, "Sıradan insanların hayatlarındaki sıradan sorunları, yaşamsal kaygılarını öykülerine taşıırken..." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir. Yoğun anlatım, az sözle çok şey anlatabilmeyi, özlü bir anlatımı ifade eder. Parçada buna yönelik bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap D

28. İnsan; yaşadıkça neyin gerçek, neyin yanılgı, neyin değerli, neyin değersiz olduğunu daha net görüyor. Yaşadıklarının, edindiğin deneyimlerin seni değiştirmesine izin verdiğin; empati kurabildiğin zaman daha mutlu ve huzurlu oluyorsun. Yaşama bakışımızın kalıcı mutluluktaki payı, çok istediğimiz bir şeyi elde etmenin kısa süreli hazzından çok daha büyük. Kendimi en mutsuz hissettiğim zamanlar, içinde bulunduğum koşullara tek bir yönden baktığım zamanlardı örneğin. Şimdi ise bazı şeylerin istediğim gibi gerçekleşmeyeceğini anladığımda o konudaki beklentilerimi değiştirmeyi öğrendim. Amaçların peşinde koşmak hayata renk veriyor ama bir amaca "bağımlı" olmamayı öğrendiğinizde de mutluluk sizi bir yerlerde yakalıyor.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçanın yazarının vereceği öğütlerden biri olamaz?

- A) Bir alışkanlığından vazgeçmek istiyorsan işe, ondan bir süre uzak durarak başlayabilirsin.
- B) Karşıdaki gibi düşünüp bu yolla onu anlamaya çalıştığında kendini daha iyi hissedebilirsin.
- C) Seni olumsuz yönde etkileyeceği düşüncesine vardığın isteklerinden vazgeçebilmeyi öğrenmelisin.
- D) Olayları, kendine özgü bir biçimde değerlendirebilmelisin.
- E) Tek bir noktaya odaklanarak onun, senin için olmazsa olmaz duruma gelmesine izin vermemelisin.

Çözüm: "Yaşadıklarının, edindiğin deneyimlerin seni değiştirmesine izin verdiğin; empati kurabildiğin zaman daha mutlu ve huzurlu oluyorsun." ifadesi B ve D seçeneğindeki öğüdü, "Şimdi ise bazı şeylerin istediğim gibi gerçekleşmeyeceğini anladığımda o konudaki beklentilerimi değiştirmeyi öğrendim." ifadesi C seçeneğindeki öğüdü, "Amaçların peşinde koşmak hayata renk veriyor ama bir amaca 'bağımlı' olmamayı öğrendiğinizde de mutluluk sizi bir yerlerde yakalıyor." ifadesi de E seçeneğindeki öğüdü destekler. Parçada alışkanlıklardan nasıl vazgeçileceğine yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap A

29. - 30. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Sağladığı psikolojik etkiden yola çıkılarak, kendine güvenmenin bir yolu olduğu düşünülen dik oturuş, biyolojik olarak da oluşturduğu değişimle kişiyi hedefe yaklaştırıyor. (II) Yapılan araştırmalar; oturuşu değiştirmenin, liderlik konumuna yükselmeye etkili olduğunu ortaya koydu. (III) Öğrenciler üzerinde yapılan incelemelerde, gerçekten de oturuş dikleştikçe bazı hormonlarda değişim görüldü. (IV) Omuzların ve çenenin dikleştirilmesi, kolların rahat bırakılması, sırtın esnetilmesi; vücuttaki hormonal değerleri, liderlerde görülen hormon dengesiyle aynı düzeye taşıdı. (V) Bu da oturuşun ve vücut dili kullanımının, psikolojik bir taktik olmanın yanında biyokimyasal bir etki de oluşturduğunu gösterdi. ---- .

29. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir çıkarım yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: Çıkarım, bir önermeden başka bir önermeye ulaşmaktır. Örneğin, "Çok pahalı bir araba alması maddi durumunun iyi olduğunu gösteriyor." ifadesinde pahalı araba alınmasından o kişinin maddi durumu hakkında bir çıkarım yapılmıştır.

Parçada geçen "Bu da oturuşun ve vücut dili kullanımının psikolojik bir taktik olmanın yanında biyokimyasal bir etki de oluşturduğunu gösterdi." ifadesinde de oturma şeklinin psikolojik etkilere yönelik bir çıkarım yapıldığı belirtilmiştir.

Cevap E

30. Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Araştırmayı yapan uzmanlar, bir görüşme ya da sunum öncesinde güçlü bir duruş sergilemenin, görüşme boyunca performansı yüksek tutacağını belirtiyor
B) Hâlbuki insanın, yalnızca kendine inanarak bile çok şey başarabileceği düşüncesi, kısa bir zaman öncesine kadar dikkate alınmıyordu
C) Araştırmacılara göre, elde edilen verilerin güvenilirliği konusunda şüphe duymak mümkün ama sonuçlar gerçekten incelenmeye değer
D) Bütün bunlar gösteriyor ki bireyin kendine güvenmesi yalnızca dış etkenlere bağlı değil; kendisini nasıl yönettiğinin de bunda büyük payı var
E) Sosyal yaşamda sağlayacağı yararları henüz bilmediğimiz daha nice yol var ve keşfedilmeyi bekliyor belki de

Çözüm: Parçanın bütününde dik oturuş ve kişinin kendine güven duyması arasındaki ilişkiye yönelik araştırmalar ve sonuçlar belirtilmektedir. Dolayısıyla C seçeneğindeki gibi belirsiz ve şüpheli bir ifade bu parçanın sonuna uygun olmayacaktır.

Cevap C

31. $2^{-6}(2^3 + 2^4 + 2^5)$ işleminin sonucu kaçtır?

- A) $\frac{3}{4}$ B) $\frac{5}{4}$ C) $\frac{5}{8}$
D) $\frac{7}{8}$ E) $\frac{9}{16}$

Çözüm: Sayıların kuvveti alınır,

$$\begin{aligned} 2^{-6}(2^3 + 2^4 + 2^5) &= \frac{2^3 + 2^4 + 2^5}{2^6} \\ &= \frac{8 + 16 + 32}{64} \\ &= \frac{56}{64} \\ &= \frac{7}{8} \text{ bulunur.} \end{aligned}$$

Cevap D

32.

$$\left(1 + \frac{1}{15}\right) \left(\frac{5}{8} - \frac{3}{4} + \frac{1}{2}\right)$$

işleminin sonucu kaçtır?

- A) $\frac{4}{3}$ B) $\frac{2}{5}$ C) $\frac{7}{6}$ D) $\frac{3}{5}$ E) $\frac{11}{6}$

Çözüm: Parantez içinde verilen işlemler yapılır,

$$\begin{aligned} \left(1 + \frac{1}{15}\right) \left(\frac{5}{8} - \frac{3}{4} + \frac{1}{2}\right) &= \frac{16^2}{15^5} \cdot \frac{3}{8} \\ &= \frac{2}{5} \text{ bulunur.} \end{aligned}$$

Cevap B

33.

$$\frac{\sqrt{0,4-0,04}}{\sqrt{0,9-0,09}}$$

işleminin sonucu kaçtır?

- A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{2}{3}$
D) $\frac{2}{9}$ E) $\frac{4}{9}$

Çözüm: Kök içinde verilen işlemler yapılırsa,

$$\begin{aligned}\frac{\sqrt{0,4-0,04}}{\sqrt{0,9-0,09}} &= \frac{\sqrt{0,36}}{\sqrt{0,81}} = \frac{\sqrt{\frac{36}{100}}}{\sqrt{\frac{81}{100}}} \\ &= \frac{\frac{6}{10}}{\frac{9}{10}} \\ &= \frac{6}{10} \cdot \frac{10}{9} \\ &= \frac{2}{3} \text{ bulunur.}\end{aligned}$$

Cevap C

34.

$$\frac{7 \cdot 7! - 6!}{5 \cdot 5! - 4!}$$

işleminin sonucu kaçtır?

- A) 84 B) 80 C) 72 D) 64 E) 60

Çözüm: Pay ile payda en küçük faktöriyel parantezine alınırsa,

$$\begin{aligned}\frac{7 \cdot 7! - 6!}{5 \cdot 5! - 4!} &= \frac{7 \cdot 7 \cdot 6! - 6!}{5 \cdot 5 \cdot 4! - 4!} \\ &= \frac{6!(49 - 1)}{4!(25 - 1)} \\ &= \frac{6 \cdot 5 \cdot 4! \cdot 48^2}{4! \cdot 24} \\ &= 60 \text{ bulunur.}\end{aligned}$$

Cevap E

35.

$$\frac{6(\sqrt{3}-1)}{3-\sqrt{3}}$$

işleminin sonucu kaçtır?

- A) $2\sqrt{3}$ B) $4\sqrt{3}$ C) $6\sqrt{3}$
D) $\sqrt{6}$ E) $3\sqrt{6}$

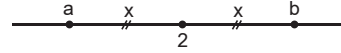
Çözüm: Kesrin paydası ortak paranteze alınırsa,

$$\begin{aligned}\frac{6(\sqrt{3}-1)}{3-\sqrt{3}} &= \frac{6 \cdot (\sqrt{3}-1)}{\sqrt{3}(\sqrt{3}-1)} \\ &= \frac{6}{\sqrt{3}} \\ &= \frac{6\sqrt{3}}{3} \\ &= 2\sqrt{3} \text{ bulunur.}\end{aligned}$$

Cevap A

36. Sayı doğrusu üzerinde, 2 noktasına eşit uzaklıkta olan iki farklı sayının çarpımı $\frac{32}{9}$ olduğuna göre, büyük sayı küçük sayıdan kaç fazladır?

- A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{4}{3}$ C) $\frac{4}{5}$
D) $\frac{6}{5}$ E) $\frac{6}{7}$

Çözüm: a ve b sayılarının 2 noktasına uzaklığı x olsun.

$$a = 2 - x \quad \text{ve} \quad b = 2 + x \text{ olur.}$$

Çarpımları $\frac{32}{9}$ olduğundan

$$\begin{aligned}a \cdot b = \frac{32}{9} &\Rightarrow (2-x)(2+x) = \frac{32}{9} \Rightarrow 4 - x^2 = \frac{32}{9} \\ &\Rightarrow x^2 = 4 - \frac{32}{9} \\ &\Rightarrow x^2 = \frac{4}{9} \\ &\Rightarrow x = \frac{2}{3} \text{ olur.}\end{aligned}$$

En büyük sayı ile en küçük sayının farkı

$$\begin{aligned}(2+x) - (2-x) &= 2+x-2+x \\ &= 2x \\ &= 2 \cdot \frac{2}{3} \\ &= \frac{4}{3} \text{ bulunur.}\end{aligned}$$

Cevap B

37. x ve y gerçel sayıları

$$0 < y < 1$$

$$|x| < y$$

eşitsizliklerini sağladığına göre,

$$I. \quad x > 0$$

$$II. \quad x \cdot y < 1$$

$$III. \quad x^2 < y^2$$

ifadelerinden hangileri her zaman doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

Çözüm: $0 < y < 1$ olduğundan y pozitifdir.

$y > |x|$ ve y pozitif olduğundan $-1 < x < 1$ olmalıdır.

Verilen öncüller incelenirse,

$x > 0$ ifadesi her zaman doğru değildir.

$0 < y < 1$ ve $-1 < x < 1$ olduğundan $x \cdot y < 1$ olur.

$|x| < y$ ifadesinde her iki tarafın karesi alınırsa sayılar pozitif olduğundan eşitsizlik değişmez yani $x^2 < y^2$ olur.

Böylece II. ve III. öncül daima doğrudur.

Cevap E

38. Z tam sayılar kümesi olmak üzere,

$$A = \{x \in \mathbb{Z} : x^2 < 2\}$$

$$B = \{x \in \mathbb{Z} : x^2 < 18\}$$

kümeleri veriliyor.

Buna göre, B \ A fark kümesinin eleman sayısı kaçtır?

- A) 4   B) 5   C) 6   D) 7   E) 8

Çözüm: $x^2 < 2$ ise $-\sqrt{2} < x < \sqrt{2}$ olur.

Böylece $A = \{-1, 0, 1\}$ olur.

$x^2 < 18 \Rightarrow -\sqrt{18} < x < \sqrt{18}$ olur.

Böylece $B = \{-4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4\}$ olur.

Dolayısıyla

$B \setminus A = \{-4, -3, -2, 2, 3, 4\}$ olmak üzere $s(B \setminus A) = 6$ bulunur.

Cevap C

$$39. (x + y + 2)(x + y - 2) = 2xy$$

olduğuna göre, $x^2 + y^2$ ifadesinin değeri kaçtır?

- A) 2   B) 4   C) 5   D) 6   E) 8

Çözüm: İki kare farkı özdeşliğinden

$$[(x + y) + 2] \cdot [(x + y) - 2] = 2xy$$

$$(x + y)^2 - 2^2 = 2xy$$

$$x^2 + 2xy + y^2 - 4 = 2xy$$

$$x^2 + y^2 = 4 \text{ bulunur.}$$

Cevap B

40. x, y ve z ardışık çift doğal sayıları

$$x < y < z$$

$$2 \cdot y = 5(z - x)$$

koşullarını sağlamaktadır.

Buna göre, x + y + z toplamı kaçtır?

- A) 30   B) 36   C) 48   D) 54   E) 60

Çözüm: $x < y < z$ ve x, z, y ardışık çift doğal sayılar olduğundan $x = y - 2$ ve $z = y + 2$ olur.

Bu değerler yerine yazılırsa,

$$2 \cdot y = 5(z - x) \Rightarrow 2 \cdot y = 5(y + 2 - y + 2)$$

$$\Rightarrow 2y = 5 \cdot 4$$

$$\Rightarrow y = 10 \text{ olur.}$$

Böylece

$$x + y + z = 8 + 10 + 12 = 30 \text{ bulunur.}$$

Cevap A

$$41. \quad 2^{x-1} = a$$

$$3^{x+1} = b$$

$$6^x = 18$$

olduğuna göre, a · b çarpımı kaçtır?

- A) 15   B) 18   C) 20   D) 24   E) 27

Çözüm: İfadeler düzenlenirse,

$$2^{x-1} = a \Rightarrow \frac{2^x}{2} = a \Rightarrow 2^x = 2a$$

$$3^{x+1} = b \Rightarrow 3^x \cdot 3 = b \Rightarrow 3^x = \frac{b}{3} \text{ olur.}$$

Bu ifadeler çarpılırsa,

$$2^x \cdot 3^x = 2a \cdot \frac{b}{3} \Rightarrow 6^x = \frac{2ab}{3} \text{ olur.}$$

Böylece

$$6^x = 18 \Rightarrow \frac{2ab}{3} = 18 \Rightarrow ab = 27 \text{ bulunur.}$$

Cevap E

42. Gerçek sayılar kümesi üzerinde bir f fonksiyonu

$$f\left(\frac{x}{2}\right) = \frac{x^2}{4} + x + 1$$

biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre, $f(a) = 0$ eşitliğini sağlayan a değeri kaçtır?

- A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{3}{2}$ C) $-\frac{1}{4}$
D) -1 E) -3

Çözüm: İfade düzenlenirse,

$$f\left(\frac{x}{2}\right) = \frac{x^2}{4} + x + 1 \Rightarrow f\left(\frac{x}{2}\right) = \left(\frac{x}{2} + 1\right)^2$$

$$\Rightarrow f(a) = (a+1)^2 \text{ olur.}$$

$$f(a) = 0 \Rightarrow (a+1)^2 = 0 \Rightarrow a+1 = 0$$

$$\Rightarrow a = -1 \text{ bulunur.}$$

Cevap D

43. Ahmet x yılında, Mehmet ise y yılında doğmuştur.

Ahmet'in yaşı Mehmet'in yaşının 2 katı olduğuna göre, bu iki kişinin yaşları toplamının x ve y türünden ifadesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $x - y$ B) $y - x$ C) $2(y - x)$
D) $3(y - x)$ E) $4(x - y)$

Çözüm: Şimdiki yıl a olsun.

Ahmet'in yaşı $a - x$,

Mehmet'in yaşı $a - y$ olur.

Ahmet'in yaşı Mehmet'in yaşının 2 katı olduğundan,

$$a - x = 2(a - y) \Rightarrow a - x = 2a - 2y$$

$$\Rightarrow a = 2y - x \text{ olur.}$$

Yaşları toplamı

$$a - x + a - y = 2a - x - y = 2(2y - x) - x - y$$

$$= 3y - 3x$$

$$= 3 \cdot (y - x) \text{ bulunur.}$$

Cevap D

44. Bir iş yerinde, beşer kişinin çalıştığı A ve B odaları vardır. Her bir odanın yaş ortalaması 36'dır. A odasında çalışan Tolga, B odasına taşındığında; A odasının yaş ortalaması, B odasının yaş ortalamasından 5 fazla oluyor.

Buna göre, Tolga'nın yaşı kaçtır?

- A) 24 B) 25 C) 26 D) 28 E) 30

Çözüm: A odasındakilerin yaş toplamı K olsun. Yaş ortalaması 36 olduğundan

$$36 = \frac{K}{5} \Rightarrow K = 180$$

B odasındakilerin yaş toplamı M olsun. Yaş ortalaması 36 olduğundan

$$36 = \frac{M}{5} \Rightarrow M = 180 \text{ olur.}$$

Tolga'nın yaşı x olsun.

Tolga gidince odaların yaş ortalamaları farkı 5 olduğundan

$$\frac{180 - x}{4} - \frac{180 + x}{6} = 5$$

$$540 - 3x - 360 - 2x = 60$$

$$180 - 5x = 60$$

$$5x = 120$$

$$x = 24 \text{ bulunur.}$$

Cevap A

45. Meşrubat satan bir büfeci; elinde bulunan bir miktar portakal suyunun yarısını 0,5 litrelik, kalan yarısını ise 1 litrelik şişelere doldurmuştur.

Büfeci toplam 48 şişeyi tam doldurduğuna göre, başlangıçta büfecinin elinde kaç litre portakal suyu vardı?

- A) 24 B) 28 C) 30 D) 32 E) 36

Çözüm: x litresi 1 lt şişelere, kalan x litresi 0,5 lt'lik şişelere doldurulsun.

Toplam 48 şişe ile doldurulduğundan

$$\frac{x}{1} + \frac{x}{0,5} = 48 \Rightarrow 3x = 48$$

$$\Rightarrow x = 16 \text{ lt}$$

Portakal suyunun tamamı

$$2x = 2 \cdot 16 = 32 \text{ litre olur.}$$

Cevap D

46. 6 sporcunun katıldığı ve her sporcunun farklı dereceleri aldığı bir tenis turnuvasında ilk 3 derece kaç farklı şekilde oluşabilir?

A) 60 B) 120 C) 240 D) 360 E) 720

Çözüm: 6 kişi ilk 3 dereceyi 6'nın 3'lü permütasyonu kadar oluşturur.

$P(6, 3) = 6 \cdot 5 \cdot 4 = 120$ farklı şekilde oluşur.

Cevap B

47. Emre, maaşının % 70'ini harcadığında kalan maaşı aylık ev kirasının % 80'ini karşılamaktadır.

Evin aylık kirası ₺600 olduğuna göre, Emre'nin maaşı kaç TL'dir?

A) 1600 B) 1800 C) 2000 D) 2100 E) 2400

Çözüm: Emre'nin maaşı ₺100x olsun.

Kalan maaşı ₺100x $\cdot \frac{30}{100} = ₺30x$ olur.

Kalan maaşı ev kirasının % 80'ini karşıladığından

$$30x = 600 \cdot \frac{80}{100} \Rightarrow 30x = 480$$

$$\Rightarrow x = 16 \text{ olur.}$$

Emre'nin maaşı

$$₺100x = ₺100 \cdot 16 = ₺1600 \text{ olur.}$$

Cevap A

48. Bir sinyalizasyon sisteminde; A lambası $\frac{1}{2}$, B lambası $\frac{2}{3}$ ve C lambası $\frac{3}{5}$ dakikalık aralıklarla yanmaktadır.

Bu üç lamba, birlikte yandıktan kaç dakika sonra ilk kez tekrar birlikte yanar?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm: Lambaların birlikte yanmaları için sürelerinin OKEK'i alınır.

$$\begin{aligned} \text{OKEK} \left(\frac{1}{2}, \frac{2}{3}, \frac{3}{5} \right) &= \frac{\text{OKEK}(1, 2, 3)}{\text{OBEB}(2, 3, 5)} \\ &= \frac{6}{1} \\ &= 6 \text{ dakika} \end{aligned}$$

Cevap E

49. A kentinden yola çıkan bir kurye, saatte 60 km hızla giderek 9 saatte B kentine ulaşmayı hedeflemektedir. Bu hızla 4 saat yol alan kurye, yol çalışması nedeniyle 2 saat boyunca yolda beklemek zorunda kalmıştır.

Buna göre kurye, hedeflediği zamanda B kentine ulaşmak için yolun kalan kısmında saatte kaç km hızla gitmelidir?

A) 75 B) 90 C) 100 D) 105 E) 120

Çözüm: $|AB| = 60 \cdot 9 = 540$ km olur.

Kurye 4 saatte $60 \cdot 4 = 240$ km yol alır. Geriye 300 km'lik yolu kalır.

Yolda 2 saat bekleyince 3 saatlik süresi kalmış olur.

Yolu zamanında alması için hızının saatte $\frac{300}{3} = 100$ km olması gerekir.

Cevap C

50. Bir sinema salonunda bulunan 50 koltuğun bir kısmı mavi, kalan kısmı ise kırmızı renktedir. Boş salona gelen 10 kişilik bir seyirci grubunun yarısı mavi, yarısı kırmızı koltuklara oturduğunda boş olan mavi koltuk sayısı, boş olan kırmızı koltuk sayısının 4 katı oluyor.

Buna göre, bu salonda kaç tane mavi koltuk vardır?

A) 33 B) 34 C) 37 D) 38 E) 40

Çözüm: x koltuk mavi, $(50 - x)$ koltuk kırmızı olsun.

Gelenlerin yarısı yani 5 kişi mavi, diğer 5 kişi kırmızı koltuklara oturduğundan boş kalan mavi koltuk sayısı x - 5, boş kalan kırmızı koltuk sayısı $45 - x$ olur.

Boş kalan mavi koltuk sayısı boş kalan kırmızı koltuk sayısının 4 katı ise

$$x - 5 = 4(45 - x) \Rightarrow x - 5 = 180 - 4x \Rightarrow 5x = 185 \Rightarrow x = 37$$

bulunur.

Cevap C

51. Bir çiçekçi, içerisinde güllerin ve lalelerin bulunduğu 2 tane buket düzenlemiştir. Bu buketlerdeki çiçek sayıları ile ilgili aşağıdakiler bilinmektedir:

- 1. buketteki güllerin sayısı, lalelerin sayısının 2 katıdır.
- 2. buketteki güllerin sayısı, lalelerin sayısının 3 katıdır.
- 1. buketteki lalelerin sayısı, 2. buketteki lalelerin sayısının 2 katıdır.

Bu iki bukette toplam 30 çiçek bulunduğuna göre, 2. buketteki çiçek sayısı kaçtır?

- A) 9 B) 12 C) 15 D) 18 E) 21

Çözüm: 1. bukette x lale, 2x gül olur.

2. bukette y lale, 3y gül olur.

1. buketteki lalelerin sayısı 2. buketteki lalelerin sayısının 2 katı olduğundan $x = 2y$ olur.

İki bukette toplam 30 çiçek olduğundan,

$$3x + 4y = 30 \Rightarrow 3(2y) + 4y = 30$$

$$\Rightarrow 10y = 30$$

$$\Rightarrow y = 3 \text{ olur.}$$

2. buketteki çiçek sayısı

$$4y = 4 \cdot 3 = 12 \text{ bulunur.}$$

Cevap B

52. Aşağıdaki tabloda, A ve B sürücü kurslarının teorik ve direksiyon dersleri için belirlediği ücret tarifesi verilmiştir.

Dersler	A sürücü kursu	B sürücü kursu
Teorik	Toplam ₺420	Toplam ₺250
Direksiyon	İlk 10 saat ücretsiz Sonraki her saat için ₺10	Saati ₺15

Teorik dersleri almanın zorunlu olduğu bu iki sürücü kursundan A kursuna giden Ayhan ile B kursuna giden Burcu eşit süre direksiyon dersi almış ve kurslara teorik ve direksiyon dersleri için toplamda aynı miktar ücret ödemişlerdir.

Buna göre, bu iki kursiyer kaç saat direksiyon dersi almıştır?

- A) 11 B) 13 C) 14 D) 16 E) 17

Çözüm: x saat direksiyon dersi alsınlar.

A kursunun ilk 10 saati ücretsiz olduğundan Ayhan $(x-10)$ saat için ücret öder.

Ayhan ile Burcu aynı ücreti ödediğinden

$$420 + (x - 10) \cdot 10 = 250 + 15x$$

$$420 + 10x - 100 = 250 + 15x$$

$$5x = 70$$

$$x = 14 \text{ bulunur.}$$

Cevap C

53. Bir oto galerisinde çalışanlar, sattıkları her bir otomobil için sabit bir prim almaktadır. Ocak ayında; bu galeri çalışanlarından Cenk, Barış'ın 3 katı kadar otomobil satmış ve bu iki çalışan toplam ₺2400 prim almıştır. Barış aynı ay içerisinde 6 otomobil daha satmış olsaydı Cenk ile aynı miktarda prim alacaktı.

Bu galeride çalışanlar, sattıkları her bir otomobil için kaç TL prim almaktadır?

- A) 300 B) 270 C) 240 D) 200 E) 150

Çözüm: Barış x otomobil, Cenk 3x otomobil satsın.

Aldıkları prim ₺2400 olduğundan otomobil satışından

$$\frac{2400}{4x} = \frac{600}{x} \text{ prim almış olurlar.}$$

Barış 6 otomobil daha satmış olsaydı $(x + 6)$ otomobil satmış olurdu.

Aldıkları ücret aynı olduğundan

$$\frac{600}{x} \cdot 3x = \frac{600}{x} \cdot (x + 6)$$

$$3x = x + 6$$

$$2x = 6$$

$$x = 3 \text{ olur.}$$

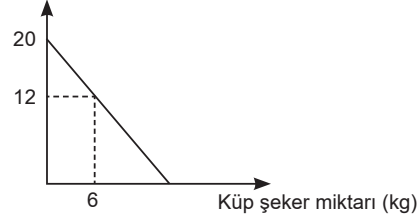
Sattıkları her otomobilden

$$\frac{600}{x} = \frac{600}{3} = \text{₺}200 \text{ almış olur.}$$

Cevap D

54. Aşağıdaki doğrusal grafikte, bir bakkalın elinde bulunan 45 TL'nin tamamıyla alabileceği toz ve küp şeker miktarları arasındaki ilişki verilmiştir.

Toz şeker miktarı (kg)

Buna göre bu bakkal, küp şekerin kilogramını kaç TL' den almaktadır?

- A) 2,5 B) 3 C) 3,5 D) 4 E) 4,5

Çözüm: 6 kg küp şeker yerine 8 kg toz şeker alabilir.

$$\begin{array}{ccc} 6 \text{ kg küp şeker} & \rightarrow & 8 \text{ kg toz şeker} \\ x \text{ kg küp şeker} & \rightarrow & 20 \text{ kg toz şeker} \end{array}$$

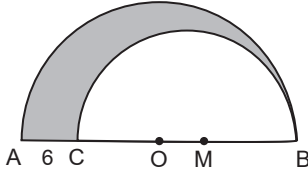
$$x = \frac{6 \cdot 20}{8} = 15 \text{ kg olur.}$$

₺45 'e 15 kg küp şeker alabildiğinden 1 kg küp şeker

$$\frac{45}{15} = \text{₺}3 \text{ almış olur.}$$

Cevap B

55.

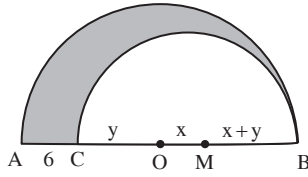
O merkezli $[AB]$
çaplı yarım çember
M merkezli $[CB]$
çaplı yarım çember
 $|AC| = 6$ birim

Şekildeki O ve M merkezli yarım çemberler arasında kalan boyalı bölgenin alanı 33π birim karedir.

Buna göre, bu iki yarım çemberin yarıçapları toplamı kaç birimdir?

- A) 15   B) 17   C) 18   D) 21   E) 22

Çözüm:

$$|OM| = x \text{ cm}$$

$$|OC| = y \text{ cm olsun.}$$

$$|MB| = x + y \text{ cm olur.}$$

$$|OA| = |OB| \Rightarrow y + 6 = 2x + y \\ \Rightarrow x = 3 \text{ cm olur.}$$

Böylece çemberlerin yarıçapları $(y + 6)$ cm ve $(y + 3)$ cm olur.

Taralı alan 33π birim kare olduğundan

$$\frac{(y+6)^2 \pi}{2} - \frac{(y+3)^2 \pi}{2} = 33\pi \\ \frac{y^2 + 12y + 36 - y^2 - 6y - 9}{2} = 33$$

$$6y + 27 = 66$$

$$6y = 39$$

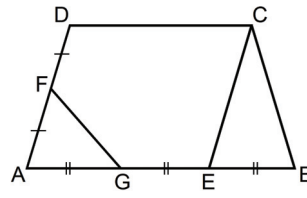
$$y = \frac{13}{2} \text{ cm olur.}$$

Çemberlerin yarıçapları toplamı

$$y + 3 + y + 6 = 2y + 9 = 13 + 9 = 22 \text{ cm bulunur.}$$

Cevap E

56.

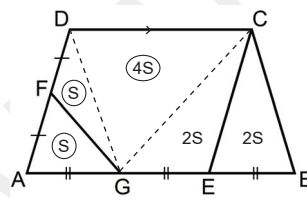

$DC \parallel AB$
 $DA \parallel CE$
 $|DF| = |FA|$
 $|AG| = |GE| = |EB|$

Yukarıdaki verilere göre, $\frac{A(\triangle AGF)}{A(ABCD)}$ oranı kaçtır?

- A) $\frac{1}{6}$ B) $\frac{1}{8}$ C) $\frac{1}{9}$
D) $\frac{1}{10}$ E) $\frac{1}{12}$

Çözüm:

$[DG]$ çizilirse $|AF| = |FD|$ olduğundan

AECD paralelkenar olduğundan $|AG| = |GE|$ ise

$$A(\triangle AGF) = S, \quad A(\triangle FGD) = S$$

$$A(\triangle GEC) = 2S, \quad A(\triangle DGC) = 4S$$

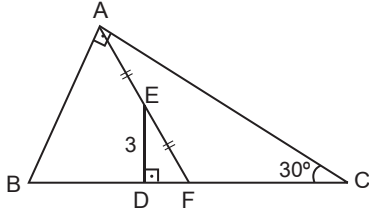
$$A(\triangle CEB) = 2S \text{ olur.}$$

Böylece

$$\frac{A(\triangle AGF)}{A(ABCD)} = \frac{S}{10S} = \frac{1}{10} \text{ bulunur.}$$

Cevap D

57.

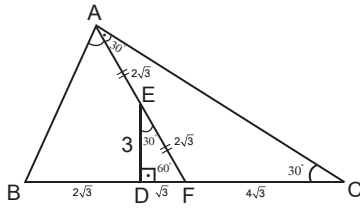
ABC bir dik
üçgen
 $m(\widehat{BCA}) = 30^\circ$
 $BA \perp AC$
 $ED \perp BC$
 $|AE| = |EF|$
 $|ED| = 3\text{cm}$

Şekildeki ABC dik üçgeninde [AF] kenarortaydır.

Buna göre, $|BD|$ uzunluğu kaç cm'dir?

- A) 3 B) 5 C) 6 D) $2\sqrt{3}$ E) $3\sqrt{3}$

Çözüm:

[AF] kenarortay olduğundan $|AF| = |FC| = |BF|$ olur.

Böylece $m(\widehat{FAC}) = m(\widehat{ACF}) = 30^\circ$

$m(\widehat{EFD}) = 60^\circ$ ve $m(\widehat{DEF}) = 30^\circ$ olur.

DEF üçgeni $30^\circ - 60^\circ - 90^\circ$ üçgeni olduğundan

$$|DF| = \frac{3}{\sqrt{3}} = \frac{3\sqrt{3}}{3} = \sqrt{3} \text{ ve } |EF| = 2\sqrt{3} \text{ olur.}$$

$$|AF| = |FC| = |BF| = 4\sqrt{3} \text{ ise}$$

$$|BD| = 4\sqrt{3} - \sqrt{3} = 3\sqrt{3} \text{ bulunur.}$$

Cevap E

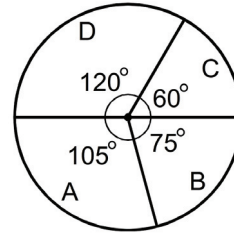
58. - 60. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

A, B, C ve D sınıfları bulunan bir anaokulunda, 2010 ve 2011 yıllarındaki öğrenci sayıları ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

- Bu anaokulunda 2010 ve 2011 yıllarındaki toplam öğrenci sayısı değişmemiştir.
- 2010 yılında B sınıfındaki öğrenci sayısı, toplam öğrenci sayısının altıda biridir.
- 2011 yılında sınıflardaki öğrenci sayılarının 2010 yılındakine göre değişim tablosu aşağıda verilmiştir.

	A	B	C	D
Öğrenci sayısı değişimi	-10	+5	-5	+10

- 2011 yılındaki öğrencilerin sınıflara göre dağılımının daire grafiği ise aşağıda verilmiştir.

58. 2011 yılında A ve B sınıflarındaki toplam öğrenci sayısının 2010 yılına göre değişimiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) 5 artmıştır. B) 10 artmıştır.
C) 5 azalmıştır. D) 10 azalmıştır.
E) Değişim olmamıştır.

Çözüm: 2011 yılında A sınıfındaki öğrenci sayısı 10 azalmış, B sınıfındaki öğrenci sayısı 5 artmıştır. Böylece toplamda 5 azalmış olur.

Cevap C

59. 2010 yılında C sınıfındaki öğrenci sayısı kaçtır?

- A) 25 B) 30 C) 35 D) 40 E) 45

Çözüm: 2010 yılında B sınıfında bulunan öğrenci sayısı tüm öğrenci sayısının 6'da biri olduğundan tüm öğrenci sayısı $6x$ alınırsa B sınıfındaki öğrenci sayısı x olur.

2011 yılında B sınıfındaki öğrenci sayısı $(x + 5)$ olacağından

$$\begin{array}{rcl} 6x \text{ kişi} & \xrightarrow{360^\circ \text{ ise}} & \\ (x + 5) & \xrightarrow{75^\circ} & \end{array}$$

$$6x \cdot 75 = (x + 5) \cdot 360$$

$$450x = 360x + 1800$$

$$90x = 1800$$

$$x = 20 \text{ olur.}$$

Böylece tüm öğrenci sayısı $6x = 6 \cdot 20 = 120$ olur.

Tüm öğrenci sayısı 120 olduğundan 2011 yılında C sınıfında bulunan öğrenci sayısı

$$\begin{array}{rcl} 360^\circ & \xrightarrow{120} & \\ 60^\circ & \xrightarrow{x} & \end{array}$$

$$x = \frac{60 \cdot 120}{360} = 20 \text{ olur.}$$

2010 yılında C sınıfında bulunan öğrenci sayısı 2011 yılındakinden 5 fazla olduğundan $20 + 5 = 25$ bulunur.

Cevap A

60. 2010 yılındaki öğrencilerin sınıflara göre dağılımı bir daire grafiği ile gösterildiğinde D sınıfına karşılık gelen merkez açısının ölçüsü kaç derece olur?

- A) 75 B) 80 C) 90 D) 105 E) 110

Çözüm: 2011 yılında C sınıfında 20 öğrenci, D sınıfında x öğrenci olsun.

$$\begin{array}{rcl} 20 \text{ kişi} & \xrightarrow{60^\circ \text{ ise}} & \\ x \text{ kişi} & \xrightarrow{120^\circ} & \end{array}$$

$$x = \frac{120 \cdot 20}{60} = 40 \text{ kişi olur.}$$

2010 yılında D sınıfında $40 - 10 = 30$ kişi bulunur.

$$\begin{array}{rcl} 120 \text{ kişi} & \xrightarrow{360^\circ \text{ ise}} & \\ 30 \text{ kişi} & \xrightarrow{\alpha} & \end{array}$$

$$\alpha = \frac{30 \cdot 360}{120} = 90^\circ \text{ bulunur.}$$

Cevap C

1. Bu testte 60 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kağıdının Genel Kültür Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Eski Türk devletlerinde hükümdara, yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, İslamiyet'ten önce kurulan Türk devletlerinde bu yetkiye verilen addır?

- A) Şad B) Kut C) Tekin
D) Toy E) Balbal

Çözüm:

- **Şad:** İslamiyet öncesi Türk devletlerinde "vezir" için kullanılan kavramdır.
- **Kut:** Eski Türk devletlerinde hükümdara, yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılmıştır. İslam sonrasında da bu anlayış devam etmiştir.
- **Tekin:** İslamiyet öncesi Türk devletlerinde "şehzade" için kullanılan kavramdır.
- **Toy (Kurultay):** Eski Türk devletlerinde önemli konuların görüşülüp karara bağlandığı yerdir. Ayrıca "şölen" anlamına da gelmektedir.
- **Balbal:** İslamiyet öncesi Türk devletlerinde kişinin hayatta iken öldürdüğü düşman sayısınca kişi öldükten sonra mezarının başına dikilen heykeldir. Balbal, portre sanatına da örnek verilebilir.

Cevap B

2. Satuk Buğra Han, amcası Oğulcak Kadir Han devletin başındayken İslamiyet'i benimsemiş, amcasından sonra hükümdar olunca da İslamiyet'i resmî din olarak kabul etmiştir.

Bu bilgiyle Karahanlılarda,

- I. devleti yönetme yetkisinin hanedana ait olduğu,
II. İslamiyet'in Türkler arasında yayılmasının hızlandığı,
III. Arapçanın resmî dil olarak kabul edildiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Çözüm: Paragrafta yer alan "Satuk Buğra Han'ın amcasından sonra hükümdar olması" ifadesinden devleti yönetme yetkisinin hanedana ait olduğuna; "hükümdar olduktan sonra da İslamiyet'i resmi din olarak kabul etmesi" ifadesinden de İslamiyet'in Türkler arasında yayılmasının hızlandığına ulaşılabilir. Ancak Arapçanın resmi dil olarak kabul edildiği ifadesine Karahanlılarda rastlanmaz. Çünkü Karahanlılar Uygur alfabesini kullanmakla beraber Türkçeyi resmi dil ilan etmişlerdir.

Cevap D

3. **Batman'daki Malabadi Köprüsü ve Mardin'deki Hatuniye Medresesi, aşağıdaki Türk devletlerinden hangisinin egemenliği dönemine aittir?**

- A) Artuklular
B) Mengücekliler
C) Danişmentliler
D) Saltuklular
E) Anadolu Selçukluları

Çözüm:

- **Artuklular (1102 - 1409):** Hasankeyf, Harput ve Mardin Artukluları olmak üzere üç koldan yönetilmişlerdir. Batman'daki Malabadi Köprüsü ve Mardin'deki Hatuniye Medresesi bu döneme aittir.
- **Mengücekliler (1080 - 1228):** Mengücek Gazi tarafından Erzincan, Kemah ve Divriği civarında kurulmuştur. Divriği'de bulunan Ulu Camii, Kale Camii, Kayıtbey Camii bu döneme aittir.
- **Danişmentliler (1080 - 1178):** Danişmentioğlu Ahmet Gazi tarafından Sivas başkent olmak üzere Tokat, Amasya, Çankırı, Kayseri çevresinde kurulmuştur. İlk beyliklerin en güçlüsü olmakla beraber Anadolu Selçuklu Devleti'ni en çok uğraştıran beyliktir. Tokat Niksar'daki Yağıbasan Medresesi en önemli eserleri arasındadır.
- **Saltuklular (1072 - 1202):** Ebulkasım Saltuk tarafından Erzurum çevresinde kurulmuştur. Mama Hatun Külliyesi ve Kümbeti, Erzurum Ulu Camii en önemli eserleridir.
- **Anadolu Selçukluları (1077 - 1308):** Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından İznik merkez olmak üzere kurulmuştur.

Cevap A

4. Aşağıdakilerden hangisinin, Osmanlı Devleti'nde ticareti geliştirmek ve ticaret yollarında güvenliği sağlamak amacıyla yapıldığı savunulamaz?

- A) Menziller
- B) Derbentler
- C) Dârülkuralar
- D) Bedestenler
- E) Kervansaraylar

Çözüm:

- **Menzil Teşkilatı:** Osmanlı topraklarında geçen yol ağının her biriminde, taşımacılığın en hızlı şekilde yapılmasını sağlayan teşkilattır.
- **Derbentçiler:** Osmanlıda bu görevliler, ana yollar üzerindeki geçitlerin denetimini yapıyor ve güvenliği sağlıyorlardı.
- **Bedesten:** Kapalı çarşıdır.
- **Kervansaray:** Ticaret yolları üzerindeki konaklama yeridir.
- **Darülkura:** Kuran okuma yöntemlerinin öğretildiği medrese bölümüne verilen isim.

Görüldüğü üzere menzil, derbent, bedesten ve kervansaray ticareti geliştirmek ve ticaret yollarında güvenliği sağlamakla ilgilidir.

Cevap C

5.

- I. Şer'i hukuk kuralları
- II. Eski Türk gelenekleri
- III. Fethedilen bölgelerde daha önceki uygulamalar

Osmanlı Devleti'nin hukuk sisteminde yukarıdakilerden hangileri etkin olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

Çözüm: Osmanlı devlet anlayışı ve yönetim sisteminin temelleri,

- Eski Türk geleneklerine,
- İslam dininin devlet anlayışına,
- Hakim olunan topraklardaki toplumların devlet anlayışına dayanır.

Osmanlıda hukuk şer'î ve örfî olmak üzere ikiye ayrılır. Şer'î hukukun temeli Kur'an-ı Kerim ve hadis hükümleridir. Örfî hukukun temeli gelenek ve göreneklerin yanında padişahın koyduğu kanunlar ve fermanlardır. Örfî hukuk, şer'î hukuka ters düşmemektedir. Her ne kadar Osmanlıda hukuk ikiye ayrılrsa da hoşgörülü politikanın sonucu olarak fethedilen bölgelerde daha önceki uygulamalar da Osmanlı'nın hukuk sistemini etkilemiştir.

Cevap E

6. Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı tımar sistemine göre dirlik sahibinin görevlerinden biri değildir?

- A) Kapıkulu askerlerine ulufe dağıtmak
- B) Dirliğindeki vergileri toplamak
- C) Bulunduğu bölgenin güvenliğini sağlamak
- D) Bölgesinde üretimi artıracak tedbirler almak
- E) Savaş zamanı cebelü denilen askerleriyle orduya katılmak

Çözüm: Osmanlıda, memurlara ve komutanlara hizmetlerinin karşılığı olarak toprak verildi. Bu sisteme tımar sistemi denir. Selçuklularda bu sisteme ikta sistemi denilmiştir. Tımar sisteminin sağladığı yararlar şöyle sıralanabilir;

- ✓ Devlet hazinesinden para harcamadan asker (cebelü) yetiştirildi.
- ✓ Devlet görevlilerinin maaşı karşılanırdı.
- ✓ Taşrada devlet otoritesi sağlanırdı.
- ✓ Üretimde süreklilik sağlanırdı.
- ✓ Vergiler düzenli olarak toplanırdı.

Kısaca tımar sisteminin askeri, idari, güvenlik, tarım ve ekonomik boyutu vardır.

Kapıkulu askerleri Osmanlıda merkez (İstanbul) askerleridir. Bu askerler devşirme sistemine göre yetiştirilmiştir. Üç aydan üç aya "ulufe" denilen maaş almışlardır.

Cevap A

7. Osmanlı Devleti'nde,

- I. askerî eğitim sisteminde yenileşmeler,
- II. bürokraside düzenlemeler,
- III. Enderun mektebinin kurulması çalışmaları

uygulamalarından hangilerinin, modernleşmeye yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

Çözüm: Islahat, var olan kurumların aksayan yönlerinin düzeltilmeye çalışılmasıdır. Sorudaki, "askerî eğitim sistemindeki yenileşmeler" ve "bürokraside düzenlemeler" ifadeleri ıslahat girişimleridir. Ancak Enderun mektebinin kurulması çalışmaları teşkilatlanma faaliyetidir. Islahat hareketi değildir. Enderun mektebini Osmanlıda II. Murat kurmuştur. İstanbul'da açan ise II. Mehmet'tir. Enderun mektebine devşirme sistemiyle öğrenci alınmıştır. Bu mektebin kurulmasındaki amaç, devlet adamı yetiştirmektir. II. Mahmut bu mektebi kaldırarak onun yerine Mekteb-i Maarif-i Adliye'yi açmıştır.

Cevap D

8. Osmanlı Devleti'nde 23 Aralık 1876 tarihinde Kanunuesasi'nin ilan edilmesiyle başlayan dönemle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Padişaha karşı sorumlu bir hükûmetin kurulduğu
- B) Anayasal düzene geçildiği
- C) Parlamentolu siyasi hayatın başladığı
- D) Halkın, yönetime kısıtlı olarak katıldığı
- E) Devletin teokratik yapısının sona erdiği

Çözüm: Türk tarihinin ilk anayasası Kanunuesasi'dir. II. Abdülhamit Dönemi'nde 23 Aralık 1876 tarihinde ilan edilmiştir. Kanunuesasi'nin ilan edilmesinde Genç Osmanlılar veya Jön Türkler adı verilen, Şinasi, Ali Suavi, Namık Kemal, Mithat Paşa gibi isimlerin "Müslüman olsun olmasın, herkese tam vatandaşlık hakkı verilmeli." düşünceleri etkili olmuştur. Kanunuesasi'nin kabulüyle, padişaha karşı sorumlu bir hükûmetin kurulduğu, anayasal düzene geçildiği, parlamentolu siyasi hayatın başladığı, halkın yönetime kısıtlı olarak katıldığı görülmüştür. Ayrıca Kanunuesasi'de herkese eğitim-öğretim, mülkiyet hakkı, basın-yayın ve din özgürlüğü verilmiştir. Ancak Kanunuesasi'yle Osmanlı'nın teokratik yapısı sona ermemiştir. Osmanlıda 1 Kasım 1922'ye kadar I. Selim'le (Yavuz) başlayan padişahın aynı zamanda halife olma geleneği devam etmiştir.

Cevap E

9. Aşağıdakilerden hangisi, İttihat ve Terakki Partisinin millî ekonomi oluşturma çabaları arasında gösterilemez?

- A) Kapitülasyonları 1914'te tek taraflı kaldırma girişiminde bulunulması
- B) Tarıma destek amacıyla Ziraat Bankasının kurulması
- C) Yabancı şirketlere belirli sayıda Türk çalıştırma zorunluluğu getirilmesi
- D) Halkın yerli malı kullanmaya teşvik edilmesi
- E) Gümrük tarifelerinin yükseltilmesi

Çözüm: İttihat ve Terakki Partisini, 1889'da Askeri Tıbbiye Mektebinde İttihad-ı Osmani Cemiyeti adıyla İshak Sükuti, İbrahim Temo, Abdullah Cevdet, Mehmet Reşid ve Hikmet Emin adlarında beş öğrenci II. Abdülhamit'in İstibdat (baskı) yönetimine karşı kurmuştur. Meşveret, Miżan ve İcihad gibi yayın organları bu partiyi desteklemiştir. Bu parti II. Meşrutiyet'in ilanında etkili olmakla beraber 1913'te Bab-ı Ali Baskını'yla hükûmet darbesi yaparak 1918'e kadar Osmanlı siyasetinde etkin rol üstlenmiştir. Sorudaki kapitülasyonları 1914'te tek taraflı kaldırma girişiminde bulunulması, yabancı şirketlere belirli sayıda Türk çalıştırma zorunluluğu getirilmesi, halkın yerli malı kullanmaya teşvik edilmesi ve gümrük tarifelerinin yükseltilmesi ifadeleri İttihat ve Terakki Partisiyle ilgilidir. Ancak Ziraat Bankası 1888'de yine II. Abdülhamit Dönemi'nde yer alan İstibdat Dönemi'nde kurulmuştur. 1889'da kurulan bir cemiyetin (fırka, parti) Ziraat Bankasının kurulmasında etkisinden söz etmemiz mümkün değildir. Zira, Ziraat Bankasının temelleri 1863'te, Mithat Paşa tarafından kurulan Memleket Sandıklarıyla atılmıştır.

Cevap B

10. Mustafa Kemal Paşa'nın Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra İstanbul'a gelerek düşüncelerini yaymak için Fethi Bey'le birlikte çıkardığı gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tasvir-i Efkâr
- B) Yenigün
- C) Minber
- D) İkdâm
- E) Hakimiyet-i Milliye

Çözüm:

- **Tasvir-i Efkâr:** 1862'de Şinasi tarafından yayınlanmaya başlayan gazetedir.
- **Yenigün:** Yunus Nadi tarafından 1918'den itibaren çıkarılan, millî mücadeleyi destekleyen gazetenin adıdır.
- **Minber:** 1918'de Mustafa Kemal ve Ali Fethi Bey tarafından İstanbul'da çıkarılmaya başlanan siyasi, ilmi ve edebi konuların işlendiği gazetedir.
- **İkdâm:** Ahmet Cevdet tarafından 1894'ten itibaren çıkarılmaya başlanan gazetedir. Millî mücadeleyi desteklemiştir.
- **Hakimiyet-i Milliye:** Temsil Heyeti Ankara'ya geldikten sonra 10 Ocak 1920'den itibaren çıkarılan millî mücadelenin yarı resmi organıdır. 1934'te Ulus adını almıştır.

Cevap C

11. Kuvayımilliye birlikleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bazı yerel isyanların bastırılmasında etkili olduğu
- B) İşgallere karşı halkın tepkisi sonucu oluştuğu
- C) Düşman ilerleyişini yavaşlattığı
- D) Doğu cephesinde etkin rol oynadığı
- E) Bölgesel mahiyette olduğu

Çözüm: Kuvayımilliye: Düzensiz, disiplinsiz, milis güçlerdir.

Kuvayımilliye'nin kurulmasında;

- ✓ Anadolu'da işgallerin yaygınlaşması,
- ✓ İstanbul Hükümetinin işgaller karşısında sessiz kalması,
- ✓ Osmanlı ordularının terhis edilmiş olması,
- ✓ Azınlıkların ayrılıkçı faaliyetleri,
- ✓ Milliyetçilik ve bağımsızlık duygusu

etkili olmuştur.

Kuvayımilliye'nin özellikleri şöyle sıralanabilir;

- Gayrinizami mücadele etmişlerdir.
- İşgalleri yavaşlatmışlardır.
- Gönüllülerden oluşmuştur.
- Bölgesel özellik göstermişlerdir.
- TBMM'ye karşı çıkan birçok isyanı bastırmışlardır.
- İhtiyaçlarını halktan karşılamışlardır.
- Düzenli ordunun temelini oluşturmuştur.
- Maraş, Urfa, Antep gibi illerin düşman işgalinden kurtarılmasında etkili olmuşlardır.

Kuvayımilliye'nin kaldırılmasında;

- > İşgalleri tamamen durduramamaları,
- > İhtiyaçlarını halktan zorla toplamaları,
- > Suçluları kendi usullerine göre cezalandırmaları,
- > Disiplinsiz olmaları ve TBMM otoritesi altına girmek istememeleri

etkili olmuştur.

Kurtuluş Savaşı'nda Doğu Cephesi'nde Osmanlı'dan kalan ve başında Kazım Karabekir'in bulunduğu XV. Kolordu mücadele etmiştir. Güney Cephesi'nde Kuvayımilliye birlikleri, batıda ise önce Kuvayımilliye, sonra ise TBMM'nin kurduğu düzenli ordu mücadele etmiştir.

Cevap D

12. Aşağıdakilerden hangisi, Erzurum Kongresi'nin toplanmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) İstanbul'un, Anlaşma Devletleri tarafından resmen işgal edilmesi
- B) Doğu Anadolu'nun Ermenilere verilmesi olasılığı
- C) Pontus Rum Devleti kurulması amacıyla girişilen faaliyetler
- D) Anlaşma Devletlerinin Osmanlı Devleti'nin kimi bölgelerini işgal etmesi
- E) Erzurum ve Trabzon'da kurulan cemiyetlerin birleştirilmek istenmesi

Çözüm: Mondros Ateşkes Anlaşması'yla, Doğu Anadolu'daki altı vilayette herhangi bir karışıklık çıkarsa bölge işgal edilecek ve nihai hedef olarak bir Ermeni Devleti kurulacaktı. Bu tehlikenin önüne geçmek için Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ve Trabzon Muhafazaa-i Hukuk Cemiyeti Erzurum Kongresi'ni tertiplemiştir. Kongre, Doğu Anadolu'da Ermeni Devleti'nin, Doğu Karadeniz'de Pontus Rum Devleti'nin kurulmasını engellemeyi amaçlamıştır. Ayrıca doğuda faaliyet gösteren cemiyetler (güçler) birleştirilmek istenmiştir. İstanbul'un işgali 13 Kasım 1918'dedir. 28 Ocak 1920'de son Osmanlı Mebusan Meclisi tarafından Misakımilli'nin kabul edilmesiyle İtilaf Devletleri 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal etmişlerdir. Doğal olarak İstanbul'un işgali Erzurum Kongresi'nden sonradır.

Cevap A

13. Mustafa Kemal Paşa ve Temsilciler Kurulunun, Sivas Kongresi'nden sonra İstanbul Hükümetine karşı kazandığı ilk siyasi başarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amasya Genelgesi'nin yayımlanması
- B) Amasya Görüşmelerinin yapılması
- C) Mebusan Meclisinin açılması
- D) Misakımilli'nin ilan edilmesi
- E) Saltanat Şurasının toplanması

Çözüm: Sivas Kongresi 4-11 Eylül 1919'da düzenlenmiştir. Sivas Kongresi'ni, İstanbul Hükümeti (Damat Ferit Paşa) ve İtilaf Devletleri (Fransız Binbaşı Brunot) engellemek için birtakım girişimlerde bulunmuşlardır. İstanbul Hükümeti Elazığ Valisi Ali Galip'i ve Ankara Valisi Muhittin Paşa'yı görevlendirmiştir. Ancak istenilen sonuç alınamamıştır. Temsil Heyeti Sivas Kongresi'nden sonra İstanbul Hükümetiyle irtibatı kesmiştir. Damat Ferit istifa etmek zorunda kalmış ve yerine Ali Rıza Hükümeti kurulmuştur. Ali Rıza Hükümeti Anadolu hareketine Damat Ferit Paşa'ya nispeten daha ılımlı bir politika izlemiştir. Bunun üzerine 20-22 Ekim 1919'da İstanbul Hükümeti adına Salih Paşa'ya Temsil Heyeti Başkanı Mustafa Kemal Paşa arasında Amasya Görüşmeleri düzenlenmiştir. Amasya Görüşmeleriyle İstanbul Hükümeti Temsil Heyetini resmen tanımıştır. Amasya Genelgesi Sivas Kongresi'nden önce; Mebusan Meclisinin açılması, Saltanat Şurasının toplanması ve Misakımilli'nin ilanı ise Amasya Görüşmelerinden sonradır.

Cevap B

14. 8-9 Temmuz 1919 gecesi askerlik görevinden istifa eden Mustafa Kemal Paşa, aşağıdaki savaşlardan hangisinden sonra millî iradenin isteğiyle yeniden askerî görev üstlenmiştir?

- A) Birinci İnönü
- B) İkinci İnönü
- C) Kütahya – Eskişehir
- D) Sakarya
- E) Büyük Taarruz

Çözüm: Mustafa Kemal Paşa IX. Ordu Müfettişi olarak 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkmıştır. Havza Genelgesi'nden sonra İstanbul'a ilk kez çağırılmış, Amasya Genelgesi'nden sonra Mustafa Kemal'e İstanbul Hükümeti tarafından görevinden alındığı bildirilmiştir. Bunun üzerine Mustafa Kemal Paşa Amasya Genelgesi'nden sonra, Erzurum Kongresi'nden önce resmi görevinden ve askerlik mesleğinden 8-9 Temmuz 1919'da istifa etmiştir. Kurtuluş Savaşı Muharebeler Dönemi'nde Batı Cephesi'nde Eskişehir-Kütahya Savaşları'nın (10-24 Temmuz 1921) kaybedilmesi üzerine TBMM Mustafa Kemal'e 5 Ağustos 1921'de üç aylığına Başkomutanlık yetkisini vermiştir. Böylece Mustafa Kemal tekrar askerlik mesleğine dönmüştür.

Cevap C

15. Sovyet Rusya, Türkiye'ye 1920 yılında her türlü silah ve malzeme yardımında bulunmuş, bu yardım 1921 yılında büyük oranda artarak devam etmiştir.

Sovyet Rusya'nın yardımının artmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) TBMM'nin açılmasının
- B) Kuvayimillîye birliklerinin oluşturulmasının
- C) TBMM ordusunun askerî başarılarının
- D) Ulusal cemiyetlerin birleştirilmesinin
- E) Misakımillî'nin kabul edilmesinin

Çözüm: Birinci Dünya Savaşı sürerken, 1917'de Rusya'da ihtilâl (Bolşevik) çıkmıştır. Çarlık yönetimi yıkılmış, Marksist ilkelere dayalı yeni bir yönetim kurulmuştur. 1919'da da Anadolu'da millî hareket başlamıştır. İtilaf Devletleri bu hareketi da durdurmak için Osmanlı yönetimi ile iş birliği yapmayı tercih etmişlerdir. İtilaf Devletlerinin bu tavır ve davranışları Rus bolşevikleriyle Anadolu'daki milicileri birbirine yaklaştırmıştır. Mustafa Kemal Paşa, Anadolu'ya geçtikten sonra, Rusya'daki gelişmeleri yakından izlemiş, yeni düzen konusunda sağlam bilgiler edinebilmek için Sovyet Rusya'ya temsilciler göndermiştir. TBMM açıldıktan sonra, Türkiye, Rusya ilişkilerine daha da önem verilmiştir. TBMM Başkanı Mustafa Kemal Paşa, 26 Nisan 1920'de Rus Devlet Başkanı'na mektup yazmış, 11 Mayıs 1920'de Bekir Sami Bey başkanlığında bir heyeti Rusya'ya yönelmiştir. Kurtuluş Savaşı'nda kazanılan askerî başarılar, (doğuda Ermenilere karşı, batıda Yunanlılara karşı) I. İnönü Savaşı'ndan sonra TBMM ile Sovyet Rusya arasında 16 Mart 1921'de Moskova Antlaşması'nın imzalanmasını beraberinde getirmiştir. Yani askerî başarılar beraberinde siyasi başarıları getirmiştir.

Cevap C

16. TBMM'nin Saltanatı kaldırması, aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilemez?

- A) Millî egemenliğin güçlendirildiğine
- B) Demokrasiye geçiş için adım atıldığına
- C) Kişisel egemenliğin sona erdiğine
- D) Tüm yetkilerin TBMM'de toplandığına
- E) Devlet rejiminin adının konulduğuna

Çözüm: Saltanat, yönetimin babadan oğula geçmesine verilen isimdir. Mudanya Ateşkes Anlaşması'ndan (11 Ekim 1922) sonra İtilaf Devletleri Lozan Barış Konferansı'na İstanbul Hükümetini de davet etmişlerdir. Bu durum Saltanatın kaldırılmasını (1 Kasım 1922) beraberinde getirmiştir.

Saltanatın kaldırılmasının sonuçları;

- ✓ Yönetimde çift başlılık sona ermiştir.
- ✓ Osmanlı Devleti resmen sona ermiştir.
- ✓ Ulusal egemenlik yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- ✓ Laikliğin önemli bir aşaması gerçekleşmiştir.
- ✓ İtilafların Lozan'da ikilik çıkarma planları sonuçsuz kalmıştır.
- ✓ TBMM, Osmanlı hanedanından Abdülmecit Efendi'yi halife tayin etmiştir.
- ✓ Sultan Vahdettin (VI. Mehmet) 17 Kasım 1922'de İngiliz Malaya gemisiyle ülkeyi terk etmiştir.
- ✓ Cumhuriyetin ilanına ve Halifeliğin kaldırılmasına zemin hazırlamıştır.

Devletin rejiminin adının konulması 29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilanı ile gerçekleşen bir gelişmedir.

Cevap E

17. 1921 tarihli Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nda ilk değişiklikle aşağıdakilerden hangisi gerçekleştirilmiştir?

- A) Saltanatın kaldırılması
- B) Cumhuriyetin ilanı
- C) İstiklal Marşı'nın kabulü
- D) Halifeliğin kaldırılması
- E) Lozan Antlaşması'nın onaylanması

Çözüm: Yeni Türk Devleti'nin ilk anayasası olan Teşkilat-ı Esasiye I. İnönü Savaşı'ndan (6-10 Ocak 1921) sonra 20 Ocak 1921'de kabul edilmiştir. 1921 Anayasası'nda ilk ve en önemli değişiklik Cumhuriyetin ilanı ile gerçekleşmiştir. Böylece rejim tartışmaları ve devlet başkanı sorunları çözümlenmiş, kabine sistemine geçilmiştir. Ayrıca 1921 Teşkilat-ı Esasiyesi çerçeve anayasa olmakla beraber olağanüstü durumda hazırlanmış ve bu anayasada insan haklarına yer verilmemiştir. İstiklal Marşı'nın kabulü (12 Mart 1921), Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922), Lozan Antlaşması'nın onaylanması (23 Ağustos 1923), Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924) anayasa değişikliği değildir.

Cevap B

18. Aşağıdakilerden hangisi, 3 Mart 1924 günü TBMM'de kabul edilen kanunlar kapsamında değildir?

- A) Şeyhülislamlik makamının lağvedilmesi
- B) Osmanlı hanedanı üyelerinin Türkiye sınırları dışına çıkarılması
- C) Şer'iye ve Evkâf Bakanlığının kaldırılması
- D) Halifeliğin kaldırılması
- E) Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması

Çözüm: 3 Mart 1924'te,

- > Şer'iyye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılması,
- > Erkan-ı Harbiye Vekaletinin kaldırılması,
- > Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği),
- > Halifeliğin kaldırılması,
- > Osmanlı hanedanının yurt dışına çıkarılması

gibi gelişmeler yaşanmıştır.

Şer'iyye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılmasıyla Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Diyanet İşleri Başkanlığının kurulması Şeyhülislamlik makamının sona erdiğinin de kanıtıdır. Erkan-ı Harbiye Vekaletinin kaldırılmasıyla Genelkurmay Başkanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı kurulmuştur. Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması ise 30 Kasım 1925'tedir.

Cevap E

19. Aşağıdakilerden hangisi, yeni Türk alfabesinin kabul edilmesinden sonra okuryazar oranını artırmaya yöneliktir?

- A) Millet Mekteplerinin açılması
- B) Ankara Hukuk Mektebinin açılması
- C) Öğretimin Birleştirilmesi Yasası'nın kabul edilmesi
- D) Türk Ocaklarının kurulması
- E) Azınlık ve yabancı okullarının denetim altına alınması

Çözüm:

- Türk Ocaklarının kurulması → 1912
- Azınlık ve yabancı okulların denetim altına alınması → Önce Lozan Antlaşması, sonra da Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yladır.
- Öğretimin Birleştirilmesi Yasası'nın kabulü → 1924
- Ankara Hukuk Mektebinin açılması → 1925
- Millet Mekteplerinin açılması → 1929

Yeni Türk alfabesi 1 Kasım 1928'de kabul edilmiştir. Bu doğrultuda okuma-yazma oranını artırmak amacıyla Millet Mektepleri açılmıştır.

Cevap A

20. Atatürk, "Bir toplum aynı amaca, bütün kadınlar ve erkekleriyle beraber yürümezse ilerlemesi ve medenileşmesine bilimsel olarak imkân yoktur." demiştir.

Aşağıdakilerden hangisinin, Atatürk'ün bu sözü doğrultusunda gerçekleştirildiği savunulabilir?

- A) Saltanatın kaldırılması
- B) Şapka giyilmesi hakkında kanun çıkarılması
- C) Soyadı Kanunu'nun yürürlüğe girmesi
- D) Medeni Kanun'un kabul edilmesi
- E) Halifeliğin kaldırılması

Çözüm: Türk Medeni Kanunu 17 Şubat 1926'da kabul edilmiş, 4 Ekim 1926'da yürürlüğe girmiştir. Medeni Kanun İsviçre'den alınmıştır. Türk Medeni Kanunuyla birçok (hukuk, ekonomik, sosyal) alanda kadın-erkek eşitliği sağlanmıştır. Ancak Medeni Kanun'la kadınlara siyasi hak tanınmamıştır.

Medeni Kanun'un kabulü ile,

- ✓ Mirasta kadın-erkek eşitliği sağlandı.
- ✓ Kadınlara boşanma hakkı verildi.
- ✓ Kadınlara istedikleri işte çalışabilme hakkı tanındı.
- ✓ Tek eşle evlilik zorunluluğu getirildi.
- ✓ Resmi nikah zorunluluğu getirildi.
- ✓ Modern Türk ailesi oluşturuldu.
- ✓ Şahitlikte kadın-erkek eşitliği sağlandı.
- ✓ Hukukta birlik sağlandı.

Saltanatın kaldırılmasının, şapka giyilmesi hakkında kanun çıkarılmasının, Halifeliğin kaldırılmasının, Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesinin kadın-erkek eşitliğiyle bir ilgisi yoktur.

Cevap D

21. Aşağıdakilerden hangisinin, ekonomik ilişkilerdeki karışıklıkları önlemek amacıyla yapıldığı savunulamaz?

- A) Miladi takvimin kabul edilmesi
- B) Soyadı Kanunu'nun çıkarılması
- C) Kılık ve kıyafet alanındaki düzenlemelerin yapılması
- D) Hafta tatilinin cuma gününden pazar gününe alınması
- E) Ölçü sisteminin değiştirilmesi

Çözüm: Miladi takvimin kabul edilmesi, Soyadı Kanunu'nun çıkarılması, hafta tatilinin cuma gününden pazar gününe alınması, ölçü sisteminin değiştirilmesi ekonomik ilişkilerdeki karışıklıkları önlemek amacıyla yapıldı. Ancak kılık ve kıyafet alanındaki düzenleme toplumsal alanda yapılan bir inkılap olmasına rağmen ekonomik ilişkilerdeki karışıklıkları giderme amacıyla yönelik değildir. Ayrıcalık ifade eden kıyafetlerin yasaklanması, kaynaşmış bir toplum yapısı oluşturmak ve Türk toplumuna modern görünüm kazandırmak amacıyla yöneliktir.

Cevap C

22. Türkiye Cumhuriyeti, Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanmasında teknik ve ekonomik desteği aşağıdaki devletlerin hangisinden almıştır?

- A) Sovyetler Birliği
- B) Amerika Birleşik Devletleri
- C) İngiltere
- D) Fransa
- E) İtalya

Çözüm: Osmanlı Devleti'nde denk bütçe 17. yy'da oluşturulmuş, iç borçlanmaya (esham usulü) 18. yy'da gidilmiş, dış borçlanmaya ise 19. yy'da (Kırım Savaşı (1853-1856), Abdülmecit Dönemi) gidilmiştir. Osmanlı 1875 Ramazan Kararnamesi'yle iflas ettiğini açıklamış, 1881 Muharrem Kararnamesi'yle borçlarını ödeyemeyeceğini bildirmiştir. Alacaklı devletler 1881'de DüyunuUmumiye İdaresini kurarak Osmanlı'nın bazı gelirlerine (tuz, tütün, ispiro, orman, pul, balık avı) el koymuştur. Osmanlıdan, Türkiye'ye yaklaşık 65 milyon dolar borç kalmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında iç ve dış borçlanmaya başvurulmamıştır. Bu dönemde Osmanlı Devleti'nden devralınan bazı özel statülü şirketlerin millileştirilmesi yoluna gidilmiş ve borç stoğunda oldukça fazla bir artış olmuştur. Bunun dışında Türkiye Cumhuriyeti'nin farklı bir amaç için borç alımı 1930'da gerçekleşmiştir. Bu borç "İktisadi Cihazlanma" amacıyla ABD'den 10 milyon dolar tutarında alınmıştır. **Bunun yanında 1934'te Sovyetler Birliği'nden Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı dahilinde 8 milyon dolar borç alınmıştır.** 1938'de İngiltere'den 16 milyon İngiliz Sterlini tutarında bir borç alımı olmuş ve bu borcun 10 milyon sterlini iç borçların ödenmesinde, 6 milyon sterlini ise askeri ihtiyaçların giderilmesinde kullanılmıştır. Bunun dışında II. Dünya Savaşı'na kadar bunlardan başka herhangi bir uzun vadeli borç alınmamıştır.

Cevap A

23. 1924 Anayasası'nın 88. maddesi "Türkiye'de din ve ırk ayırt edilmeksizin vatandaşlık bakımından herkese Türk denir." şeklindedir.

Bu madde Atatürk'ün,

- I. milliyetçilik,
- II. laiklik,
- III. halkçılık

ilkelerinden hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Çözüm: Milliyetçilik, mensubu olduğu milleti sevmek, yüceltme ve bu duyguyu gelecek nesillere aktarma duygusuna denir. Atatürk milliyetçiliğine göre; kendini Türk hissedenen herkes Türk'tür.

Halk, bir milleti oluşturan, çeşitli mesleklerin ve toplumsal grupların içinde bulunan insanlara denir. Halkçılık, kanunlar önünde eşitliği, sosyal dayanışmayı savunur. Sınıf ayrımı ve ayrıcalıklı toplumsal sınıflara karşıdır.

Laiklik, devlet düzeninin ve hukuk kurallarının dine değil, akla ve bilime dayandırılması, ancak kimsenin de din ve vicdan hürriyetine karışmamasıdır.

Bu doğrultuda soruda verilen anayasa maddesi Atatürk'ün milliyetçilik, halkçılık ve laiklik ilkeleriyle ilgilidir.

Cevap E

24. Aşağıdakilerden hangisinin dilde sadeleştirmeye etkisi olduğu savunulamaz?

- A) İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun'un çıkarılması
- B) Türk Ceza Kanunu'nun çıkarılması
- C) Türkçe bilim terimlerinin hazırlanması
- D) Türk Dil Kurumunun kurulması
- E) Harf inkılabının yapılması

Çözüm: İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun'un çıkarılması, Türkçe bilim terimlerinin hazırlanması ve özellikle harf inkılabının yapılması ile Türk Dil Kurumu'nun kurulması dilde sadeleştirmede etkili olmuştur. Türk Ceza Kanunu ise hukuk alanında yapılan bir inkılap olmakla beraber İtalya'dan alınmıştır (1926). Dilde sadeleşmeyle ilgili değildir.

Cevap B

25. Mustafa Kemal Paşa'nın Nutuk'unda,

- I. TBMM'nin açılması,
- II. Halifeliğin kaldırılması,
- III. Serbest Cumhuriyet Partisinin kurulması

olaylarından hangileri yer almaktadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

Çözüm: Nutuk, 1919-1927 tarihleri arasındaki gelişmeleri konu alır. CHF'nin 1927 kurultayında Mustafa Kemal Paşa 36 saatte (günde 6 saat olmak üzere) okumuştur. Nutuk, "1919 senesinin Mayıs ayının 19'uncu günü Samsun'a ayak bastım." ifadesiyle başlar. Mustafa Kemal Paşa'nın "Gençliğe Hitabesi"yle" biter. Doğal olarak soru öncüllerinde yer alan TBMM'nin açılması (23 Nisan 1920) ve Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924) Nutuk'ta yer alan gelişmelerdir. Ancak Serbest Cumhuriyet Partisinin kurulması Nutuk'ta yer almaz. Çünkü Serbest Cumhuriyet Partisi 12 Ağustos 1930'da Mustafa Kemal Paşa'nın teşvikiyle Ali Fethi Bey tarafından kurulmuştur.

Cevap D

26. Aşağıdakilerden hangisinin, Atatürk Dönemi'nde Türkiye ile İngiltere arasındaki ilişkilerin gelişmesine katkısı olduğu savunulamaz?

- A) Türkiye'nin Briand-Kellogg Paketi'ne katılması
- B) Musul'un Ankara Antlaşması ile Irak'a bırakılması
- C) Almanya'nın yayılcı politikası izlemesi
- D) Türkiye'nin Milletler Cemiyetine üye olması
- E) Türkiye'nin Sadabat Paketi'ne üye olması

Çözüm: Briand-Kellogg Paketi (1928) savaşı, ulusal politika-nın bir aleti olmaktan çıkarma yükümlülüğünün çok taraflı antlaşmalarla sağlanması amacıyla ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Polonya, Belçika ve Çekoslovakya arasında imzalanmıştır. Türkiye 1929'da bu pakta katılmıştır.

Türkiye, 18 Temmuz 1932'de İspanya ve Yunanistan'ın davetiyle Milletler Cemiyetine üye olmuştur. Bu durum Türkiye'nin barışçı bir politika izlediğinin kanıtıdır. İtalya'nın Asya ve Afrika'ya doğru yayılcı politikası sonucunda Türkiye, İran, Afganistan ve Irak arasında 8 Temmuz 1937'de imzalanmıştır. ABD ve İngiltere bu pakttan memnuniyetlerini bildirmişlerdir.

1933'te Almanya'da Nazi Partisi iktidarı ele geçirmiştir. Yayılcı bir politika izleyen Almanya, Türkiye ve İngiltere'nin yaklaşmasında etkili olmuştur.

Musul konusunda, Lozan Antlaşması'nın 3. Madde/ 2. fıkrasında öngörülen Türk-İngiliz görüşmelerinden sonuç alınamamıştır. 19 Mayıs 1924'te İstanbul'da başlayan Halic Konferansı görüşmelerinde taraflar tutumlarını değiştirmemiştir. Konferanstan sonuç alınamayınca sorun Milletler Cemiyetine taşınmıştır. Bu arada Musul sorununda avantaj elde etmek isteyen İngiltere 13 Şubat 1925'te Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde çıkan Şeyh Said İsyanı'nı desteklemiştir. Sonuç olarak 5 Haziran 1926'da İngiltere ile Türkiye arasında Ankara Antlaşması imzalanarak sorun aleyhimize sonuçlanmıştır. Şeyh Said İsyanı ve Milletler Cemiyetinin yanlış tutumu Musul'un Türkiye'nin aleyhine çözümlenmesinde etkili olmuştur. Bu antlaşmadan sonra Türk-İngiliz ilişkileri bir durgunluk dönemine girmiştir. İki ülke arasındaki temel meselenin ortadan kalkması, iyi ilişkiler için zemini müsait hale getirmiş olmalıydı. Ancak bu konu iki ülkeyi bir savaşın da eşiğine getirmiştir. O sebeple yaklaşmanın doğması da kolay ve çabuk olmamıştır. Nihayet, 1929 yılında İngiltere'nin Akdeniz Filosu'nun İstanbul'u ziyareti Türk-İngiliz ilişkilerinde canlanma ifade edecek ve ilerdeki yaklaşmanın habercisi olacaktır.

Cevap B

27. 1923-1930 yılları arasında Türk dış politikasının başlıca faaliyet alanını aşağıdakilerden hangisi oluşturmuştur?

- A) Bölgesel paktlar oluşturmak
- B) Boğazları denetim altına almak
- C) Milletler Cemiyetine üye olmak
- D) Hatay sorununu çözmek
- E) Lozan Antlaşması'ndan kalan sorunları gidermek

Çözüm: Cumhuriyetin ilk yıllarında Türk dış politikası 1923-1930, 1931-1939 olmak üzere iki dönemde incelenebilir. Bu doğrultuda temel ilke olarak "Yurtta sulh, cihanda sulh." esası kabul edilmiştir. 1923-1930 yılları arasında Türk dış politikasının başlıca faaliyet alanı Lozan Antlaşması'ndan kalan sorunları gidermek olmuştur. Bu dönemde Yabancı Okullar, Musul, dış borçlar, Adana-Mersin demir yolunun millileştirilmesi, nüfus mübadelesi gibi sorunlar gündeme gelmiş ve çözülmüştür.

Bölgesel paktlar oluşturmak, boğazları denetim altına almak, Milletler Cemiyetine üye olmak, Hatay sorununu çözmek gibi gelişmeler 1931-1939 döneminde gerçekleşmiştir.

Cevap E

28. Atatürk Dönemi'nin son başbakanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsmet İnönü
- B) Fethi Okyar
- C) Şükrü Saraçoğlu
- D) Celâl Bayar
- E) Rauf Orbay

Çözüm: İsmet İnönü 1923-1924 ile 1925-1937 tarihleri arasında başbakanlık yapmıştır.

Fethi Okyar 1924-1925 tarihleri arasında başbakanlık yapmıştır.

Şükrü Saraçoğlu 1942-1946 tarihleri arasında başbakanlık yapmıştır.

Celal Bayar 1937-1939 tarihleri arasında başbakanlık yapmıştır.

Rauf Orbay ise başbakanlık yapmamıştır.

Bu bilgiler doğrultusunda Atatürk Dönemi'nin son başbakanı Celal Bayar'dır.

Cevap D

29. İkinci Dünya Savaşı öncesinde,

- I. İtalya,
- II. Fransa,
- III. Avusturya

devletlerinden hangilerinin yayılcı politikası, Türkiye'nin boğazlar sorununu gündeme getirmesine neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

Çözüm: II. Dünya Savaşı öncesinde İtalya'nın Habeşistan'ı (Etiyopya) istila etmesi, Japonya'nın Mançurya'yı işgal etmesi ve Almanya'nın Ren bölgesine girmesi Türkiye'yi harekete geçirerek Montrö (Montreux) Boğazlar Sözleşmesi'nin (20 Temmuz 1936) imzalanmasına zemin hazırlamıştır.

Cevap A

30. Aşağıdaki sorunlardan hangisinin çözümünde, Milletler Cemiyeti devreye girmemiştir?

- A) Musul
- B) Bozkurt-Lotus
- C) Yabancı okullar
- D) Hatay
- E) Etabli

Çözüm: Türkiye Milletler Cemiyetine Musul, Bozkurt-Lotus, Etabli (nüfus mübadelesi), boğazlar ve Hatay sorunlarını taşımıştır. Yabancı okullar iç sorun sayılarak görüşme konusu yapılmamıştır.

Cevap C

31. Türkiye'nin jeopolitik önemi üzerinde aşağıdaki-lerden hangisinin etkisi daha azdır?

- A) Eski dünya karaları arasında merkezî bir konuma sahip olmasının
- B) Ekonomik ve siyasal bir güç merkezi olan Avrupa Birliği ülkelerine komşu olmasının
- C) Dört mevsimin belirgin olarak yaşanmasının ve aynı anda farklı iklim özelliklerinin görülmesinin
- D) Önemli petrol ve doğal gaz yataklarına sahip ülkelere komşu olmasının
- E) Uluslararası deniz ulaşımı açısından önemli bir bölgede bulunmasının

Çözüm: Yer politikası anlamına gelen jeopolitik; coğrafi konum, iktisadi kaynaklar, nüfus ve askeri güç büyüklüğü gibi olanakların bir devletin dış politikası üzerindeki etkilerini ifade eder. Türkiye'nin jeopolitik önemi üzerinde seçeneklerde verilen

- eski dünya karaları arasında (Asya, Avrupa, Afrika) merkezi bir konuma sahip olması (A),
- ekonomik ve siyasal bir güç merkezi olan Avrupa Birliği ülkelerine komşu olması (B),
- önemli petrol ve doğal gaz yataklarına sahip ülkelere komşu olması (D),
- uluslararası deniz ulaşımı açısından önemli bir bölgede bulunması (E) etkili olmaktadır.

Ancak dört mevsimin belirgin olarak yaşanması ve aynı anda farklı iklim özelliklerinin görülmesi jeopolitik önemi üzerinde verilenler içerisinde en az etkilidir.

Cevap C

32. Türkiye'nin dağlarıyla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Karadeniz ve Akdeniz kıyıları boyunca uzanan sıradağlar, kırılmayla oluşmuştur.
- B) Güncel buzullar çoğunlukla ülkenin doğusundaki dağlar üzerindedir.
- C) Ülkenin batısında çok sayıda volkanik dağ vardır.
- D) Dağların yükseltisi doğudan batıya doğru gidildikçe artmaktadır.
- E) En yüksek zirve kıvrımlı dağlar üzerindedir.

Çözüm: Türkiye'nin dağları ile ilgili olarak; A, C, D ve E seçeneklerindeki bilgiler yanlıştır. B seçeneğinde verilen, "Güncel buzullar çoğunlukla ülkenin doğusundaki dağlar üzerindedir." (Büyük Ağrı Dağı, Buzul Dağı, Aladağlar, Bolkar Dağları, Kaçkar Dağı, Verçenik Dağı, Karagöl Dağı, Erciyes Dağı, Süphan Dağı) bilgisi doğrudur. Diğer seçeneklerde verilen bilgilerin doğru olabilmesi için seçenekler,

- A) Karadeniz ve Akdeniz kıyıları boyunca uzanan sıradağlar kırılmayla oluşmuştur.
- C) Ülkenin doğusunda çok sayıda volkanik dağ vardır.
- D) Dağların yükseltisi batıdan doğuya doğru gidildikçe artmaktadır.
- E) En yüksek zirve volkanik dağlar üzerindedir, şeklinde olmalıdır.

Cevap B

33.

- I. Gece ve gündüz süresine
- II. Yarımada özelliğine
- III. Yer şekillerinin çeşitliliğine
- IV. Orta kuşakta bulunmasına

Türkiye'nin farklı yörelerinde değişik yönlerden esen meltem rüzgârlarının görülmesi, yukarıdaki-lerden hangilerine bağlanabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Çözüm: Meltem rüzgârları, günlük sıcaklık farkları sonucunda, daha çok kara-deniz ilişkisi ve yer şekillerine bağlı olarak oluşan rüzgârlardır.

- Kara meltemi
- Deniz meltemi

Kara ve denizler arasındaki günlük sıcaklık farkları sonucunda oluşur.

- Dağ meltemi
- Vadi meltemi

İç bölgelerdeki; havzalar ve yüksek platolar, ovalar ve dağlar, vadiler ve dağlar arasındaki günlük sıcaklık farkları sonucunda oluşurlar.

Meltem rüzgârları gece gündüz süre farklarından değil, gece gündüz sıcaklık farklarından oluşur. Orta kuşakta bulunmamız ise batı rüzgârlarının etkisi altında olmamızı sağlar.

Cevap C

34. Türkiye'de nüfusun tarihsel gelişimi ve sayım dönemlerine göre nüfus hareketleri göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yıllık nüfus artış hızının en fazla olduğu dönem 1955 – 1960 yılları arasındadır.
- B) En düşük nüfus artış hızı 1940 – 1945 yılları arasındadır.
- C) Cumhuriyet Dönemi'nde ilk nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır.
- D) Özellikle 1950'den sonra tarım sektöründe çalışanların oranı sürekli azalmıştır.
- E) Sayım dönemlerine göre kentsel nüfus, kırsal nüfustan daima fazla olmuştur.

Çözüm: Türkiye'de nüfusun tarihsel gelişimi ve sayım dönemlerine göre nüfus hareketleri göz önüne alındığında;

- Yıllık nüfus artış hızının en fazla olduğu dönem 1955-1960 yılları arasındadır. (II. Dünya Savaşı'nın sona ermesinden sonra sanayileşme sürecinin başlaması) (A)
- En düşük nüfus artış hızı 1940-1945 yılları arasındadır. (II. Dünya Savaşı nedeniyle erkeklerin silah altına alınması ve sağlık hizmetleri gelişmediği için görülen salgın hastalıklar) (B)
- Cumhuriyet Dönemi'nin ilk nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır. (C)
- Özellikle 1950'den sonra tarım sektöründe çalışanların oranı sürekli azalmıştır. (Tarımda makineleşme ve kentsel alanlara göçlerin hızlanması) (D)

seçeneklerindeki bilgiler doğrudur.

Ancak sayım dönemlerine göre kentsel nüfus, kırsal nüfustan daima fazla olmuştur (E) bilgisi yanlıştır. Ülkemizde 1980'li yıllara kadar kentsel nüfus, kırsal nüfustan azken özellikle yaşanan göçler ile 1980 sonrasında kentsel nüfus, kırsal nüfustan daima fazla olmuştur.

Cevap E

35.

Yukarıdaki haritada, Türkiye'de ticaret hacmi geniş olan bazı liman kentleri gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu kentler için ortak bir özellik değildir?

- A) Nüfus yoğunlukları fazladır.
- B) Turistik yolcu taşımacılığı gelişmiştir.
- C) Üçüncül ekonomik etkinlikler gelişmiştir.
- D) Nitelikli iş gücü fazladır.
- E) Kara yolu ağı gelişmiştir.

Çözüm: Haritada Samsun, İstanbul, İzmir ve Mersin liman kentleri gösterilmiştir.

Bu kentlerin ortak özellikleri arasında;

- Nüfus yoğunluklarının fazla olması (A),
- Üçüncül ekonomik etkinlikler gelişmiştir. (Hizmet; pazarlama, turizm, eğitim, sağlık, bankacılık, ulaşım vb) (C),
- Nitelikli iş gücü fazladır. (D),
- Kara yolu ağı gelişmiştir, (E) bilgileri doğrudur.

Bu liman kentlerinin ortak özellikleri arasında turistik yolcu taşımacılığının gelişmiş olması yer almaz. (Samsun ve Mersin Limanı daha çok sanayi ve ticaret limanı özelliği taşır.)

Cevap B

36. Bursa'nın komşu olduğu illere göre, nüfusunun fazla olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır?

- A) Önemli yer altı kaynaklarına sahip olmasının
- B) İklim koşullarının elverişli olmasının
- C) Tarıma elverişli geniş topraklara sahip olmasının
- D) Endüstrinin gelişmiş olmasının
- E) Turizm olanaklarının ve çeşitliliğinin fazla olmasının

Çözüm: Bursa ili ile, Balıkesir, Kütahya, Bilecik, Yalova, Kocaeli ve Sakarya illeri komşudur. Bursa ilinin bu illere göre nüfusunun fazla olmasında;

- İklim koşullarının elverişli olmasının (Akdeniz iklimi) (B),
- Tarıma elverişli geniş topraklara sahip olmasının (Bursa, Inegöl, Yenişehir Ovası) (C),
- Endüstrinin gelişmiş olmasının (dokuma, otomotiv, mobilya, konserve) (D),
- Turizm olanaklarının ve çeşitliliğinin fazla olmasının (kış, deniz, kaplıca, tarih turizmi) etkisi bulunmaktadır.

Ancak Bursa'da bulunan bor, mermer gibi madenler komşu illerinden Balıkesir, Kütahya, Bilecik'in sahip olduğu madenlerdir.

Cevap A

37. Türkiye'de tarım sektörünün en önemli sorunlarından biri işletmelerin parsel büyüklüğünün giderek küçülmesidir. Bu sorunun çözümü için küçük arazilerin toplulaştırma yoluyla birleştirilmesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

Buna göre, arazi toplulaştırmasıyla birlikte aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkması beklenmez?

- A) Tarımsal üretimde artış sağlanması
- B) Tarımsal işlerde zaman kaybının azalması
- C) Teknolojiden yararlanmanın artması
- D) Mülkiyet yapısının değişmesi
- E) İşletme sayısının artması

Çözüm: Türkiye'de tarım sektörünün en önemli sorunlarından biri işletmelerin parsel büyüklüğünün giderek küçülmesidir. Bu sorunun çözümü için küçük arazilerin toplulaştırma yoluyla birleştirilmesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye'deki tarım arazilerinde arazi toplulaştırılmasıyla birlikte;

- Tarımsal üretimde artış sağlanması (geniş tarlalar ile üretimin artması) (A),
- Tarımsal işlerde zaman kaybının azalması (geniş arazilerde makine kullanımının yaygınlaşması) (B),
- Teknolojiden yararlanmanın artması (traktör, biçerdöver ve sulama sistemleri) (C),
- Mülkiyet yapısının değişmesi (parçalı işletmelerden toplu işletmelere geçilmesi) (D)

söz konusu olan sonuçlar arasında gösterilebilir.

Ancak küçük tarlaların, toplulaştırılması ile işletme sayısı artmaz aksine azalır.

Cevap E

38. Türkiye'nin kıyı kesimlerindeki ovalarda tarımsal ürün çeşidinin, iç kesimlerdeki ovalara göre daha fazla olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toprak çeşitliliğinin fazla olması
- B) İklim koşullarının elverişli olması
- C) Modern tarım yöntemlerinin kullanılması
- D) Ulaşım olanaklarının çeşitli olması
- E) Pazarlama olanaklarının gelişmiş olması

Çözüm: Tarımsal ürün çeşidi öncelikle bir yöredeki iklim koşullarına bağlıdır. Türkiye'nin kıyı kesimlerindeki ovalarda tarımsal ürün çeşidinin, iç kesimlerdeki ovalara göre daha fazla olması kıyı ovalarında görülen ılıman iklim koşulları ile ilgilidir.

Cevap B

39.

- I. Maki
- II. Bozkır
- III. Çayır
- IV. Çiçekli bitkiler ve orman

Yukarıda Türkiye'deki bazı bitki tür ve toplulukları verilmiştir.

Buna göre, bu bitkilerin egemen olduğu yerlerde doğal koşullara uygunluk ve üretimdeki verimlilik bakımından sırasıyla hangi hayvan türlerinin yetiştirilmesi ve hayvancılık faaliyetlerinin yapılması beklenir?

	I	II	III	IV
A)	Koyun	Sığır	Arıcılık	Kıl keçisi
B)	Kıl keçisi	Koyun	Sığır	Arıcılık
C)	Kıl keçisi	Sığır	Arıcılık	Koyun
D)	Koyun	Kıl keçisi	Arıcılık	Sığır
E)	Arıcılık	Koyun	Kıl keçisi	Sığır

Çözüm: İlkel hayvancılık faaliyetlerinde hayvancılık faaliyetleri ve bitki örtüsü arasındaki ilişki fazladır. Bitki türleri ve yapılabilecek hayvancılık faaliyetleri eşleştirildiğinde; Maki-Akdeniz iklimi-Kıl keçisi, Bozkır-Karasal iklim-Koyun, Çayır-Yaz yağıışı-Sığır, Çiçekli bitkiler ve orman engebeli, dağlık alan-Arıcılık faaliyetlerinin bu alanlardaki doğal koşullara daha uyumlu olduğu söylenebilir.

Cevap B

40. Aşağıdaki mesleklere sahip kişilerden hangisi, farklı bir ekonomik faaliyet grubu içinde yer alır?

- A) Çubuk Ovası'nda buğday tarımı yapan çiftçi
- B) İzmir – Ankara arasında bir otobüs firmasında çalışan şoför
- C) Mardin'de bir ilköğretim okulunda görev yapan öğretmen
- D) Konya'da bir hastanede görev yapan doktor
- E) Ilgaz Dağı'ndaki bir otelde çalışan aşçı

Çözüm: Ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılması şu şekildedir;

- Birincil faaliyetler (Tarım): Ormancılık, madencilik, balıkçılık, hayvancılık ve tarım ürünleri yetiştiriciliği.
- İkincil faaliyetler (Sanayi): Ham maddelerin işlendiği ve değerli ürünlere dönüştürüldüğü sanayi ile ilgili faaliyetler.
- Üçüncül faaliyetler (Hizmet): Pazarlama, turizm, eğitim, sağlık, bankacılık, ulaşım vb.

Buna göre;

- Çiftçi - Tarım (A)
- Şoför - Hizmet (B)
- Öğretmen - Hizmet (C)
- Doktor - Hizmet (D)
- Aşçı - Hizmet (E)

Cevap A

41. Aşağıdakilerin hangisinde, yer altı kaynağının rezerv bakımından zengin olduğu yer yanlış verilmiştir?

- A) Demir – Sivas (Divriği)
- B) Krom – Elâzığ (Guleman)
- C) Manganez – Konya (Seydişehir)
- D) Bakır – Artvin (Murgul)
- E) Barit – Antalya (Alanya)

Çözüm: Soruda verilen yer altı kaynakları ile rezervi bakımından zengin olduğu yer eşleştirmelerinden A, B, D ve E seçenekleri doğrudur. Konya (Seydişehir)'dan çıkarılan maden ise boksittir (Alüminyum). Ülkemizde manganez rezervine sahip önemli alanlar Zonguldak (Ereğli), Artvin (Borçka), Adana (Ceyhan) gibi alanlardır.

Cevap C

42. Aşağıda verilen termik santrallerde kullanılan enerji kaynakları göz önüne alındığında hangisinin, hava kirliliği üzerindeki etkisinin daha az olması beklenir?

- A) Soma
- B) Yatağan
- C) Çatalağzı
- D) Ambarlı
- E) Seyitömer

Çözüm: Termik santraller çoğunlukla bir enerji kaynağının yakılarak elde edilen buhar gücünden elektrik elde etmeyi amaçlar. Termik santrallerde kullanılan fosil yakıtlar (petrol, linyit, taşkömürü, doğal gaz) karbondioksit salınımına dolayısıyla hava kirliliğine neden olurlar. Fosil yakıtlar içerisinde en az karbondioksit salınımı doğal gazdır.

Verilen santrallerin kullandıkları enerji kaynakları düşünüldüğünde;

- A) Soma - Linyit (Karbondioksit salınımı fazla)
- B) Yatağan - Linyit (Karbondioksit salınımı fazla)
- C) Çatalağzı - Taş kömürü (Karbondioksit salınımı fazla)
- D) Ambarlı - Doğalgaz (Karbondioksit salınımı az)
- E) Seyitömer - Linyit (Karbondioksit salınımı fazla)

ile çalışan termik santrallerdir.

Cevap D

43. Endüstri kuruluşlarının yer seçimini belirleyen etmenler göz önüne alındığında Karadeniz'in kıyı kesiminde çay, fındık ve kâğıt endüstrisinin gelişmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi **daha fazladır**?

- A) Sermaye
- B) Nitelikli iş gücü
- C) Ham madde
- D) Ulaşım
- E) Enerji

Çözüm: Endüstri kuruluşlarının kurulum yerlerinin belirlenmesinde;

- Sermaye,
- Nitelikli iş gücü,
- Ham madde,
- Ulaşım,
- Enerji gibi bir çok faktör etkilidir.

Karadeniz kıyı kesiminde çay, fındık ve kâğıt endüstrisinin gelişmesi, bu alanlardaki ham madde olanakları ile ilgilidir.

Cevap C

44. Türkiye'nin gündeminde olan aşağıdaki ulaşım projeleri tamamlandığında hangisinin, yolcu trafiğindeki payının **daha fazla** olması beklenir?

- A) İstanbul Boğazı geçişini de kapsayan Marmaray Projesi
- B) Ankara – Sivas Yüksek Hızlı Tren Hattı Projesi
- C) Bakü – Tiflis – Kars Demir Yolu Hattı Projesi
- D) Ankara – Eskişehir – Bursa Yüksek Hızlı Tren Hattı Projesi
- E) Rize – Erzurum arasında Ovit Dağı tünel geçişi

Çözüm: Soruda verilen ulaşım projelerinin bulunduğu alanlar ve mevcut yolcu trafiği potansiyelleri düşünüldüğünde, Asya ile Avrupa arasında yer alan geçiş konumundaki İstanbul Boğazı geçişini kapsayan Marmaray Projesinin yolcu trafiğindeki payının daha fazla olacağı söylenebilmektedir.

Cevap A

45. Türkiye'de turizm etkinlikleri çeşitlenmekte, bu da turizm gelirlerinin ekonomideki payını giderek artırmaktadır.

Buna göre aşağıdaki turizm etkinliklerinden hangisinin, ülke ekonomisine yıl boyunca katkı sağlaması beklenir?

- A) Kış turizmi
- B) Deniz turizmi
- C) Yayla turizmi
- D) Akarsu turizmi
- E) Kaplıca turizmi

Çözüm: Türkiye'de turizm etkinlikleri çeşitlenmekte, bu da turizm gelirlerinin ekonomideki payını giderek artırmaktadır. Ülkemizdeki mevcut turizm etkinliklerinin bir çoğu iklim koşullarına bağlı olarak belirli dönemlerde yapılmaktadır. (Kış turizmi, deniz turizmi, yayla turizmi, akarsu turizmi) Kaplıca turizmi ise (Sağlık turizmi) fay hatlarının yaygınlığı ile paralellik gösteren herhangi bir dönemi bulunmayan yıl boyunca yapılabilecek bir turizm etkinliğidir.

Cevap E

46. Türkiye'de bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarını azaltmak için yapılan çalışmalardan biri de bölgesel kalkınma projeleridir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, bu projelerden biri olan Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi kapsamındaki illerden **değildir?**

- A) Samsun
- B) Çorum
- C) Tokat
- D) Yozgat
- E) Amasya

Çözüm: Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi; Amasya, Tokat, Samsun, Çorum illerini içine alan Türkiye'nin kalkınmışlık çizgisinin altında kalan bu bölgenin topyekün planlı bir kalkınma çizgisine ulaştırılması hedeflenerek hazırlanmış bir "bölgesel kalkınma modeli"dir. Daha önceleri Yozgat ilini de içine alan birlik 2004 yılında tüzük değişikliğine gidilerek birliğin adı Kalkınma Birliği olarak değiştirilmiş, istatistiki bölge birimleri sınıflandırılması doğrultusunda Yozgat, Ocak 2004 itibarıyla hizmet birliği üyeliğinden ayrılarak Kayseri - Sivas - Yozgat Bölgesi'ni oluşturmuştur.

Cevap D

47. Türkiye'nin dış ticaret hacminin giderek büyümesine karşın, dış satımın dış alımı karşılama oranı istenilen düzeye ulaşamamıştır.

Bu durumun oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Üretilen ürünlerin çoğunun iç pazarlarda tüketilmesinin
- B) İmalat sanayisinde dışa bağımlılığın yüksek olmasının
- C) Enerji kaynakları bakımından dışa bağımlılığın fazla olmasının
- D) Dış pazarlarda rekabet gücünün yaşanmasının
- E) Dış satımdaki turizm gelirleri payının artmasının

Çözüm: "Türkiye'nin dış ticaret hacminin giderek büyümesine karşın, dış satımın, dış alımı karşılama oranı istenilen düzeye ulaşamamıştır." bilgisi ülkemizin dış ticaret açığının bulunduğunu ifade etmektedir.

Bu durumun oluşmasında;

Üretilen ürünlerin çoğunun iç pazarlarda tüketilmesinin, İmalat sanayisinde dışa bağımlılığın yüksek olmasının, Enerji kaynakları bakımından dışa bağımlılığın fazla olmasının, Dış pazarlarda rekabet gücünün yaşanmasının ifadelerindeki özellikler etkili olmaktadır. Dış ticaret açığının kapanması için ihracat artışının sağlanması ve ithalatın azaltılması gerekmektedir. Dünyadaki birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de dış satıma dahil edilen turizm gelirleri bu açığın kapatılmasında önemli bir etkiye sahiptir. Turizm gelirleri payının artırılması dış ticaret açığını artırmaz, azaltır.

Cevap E

48. Aşağıdakilerin hangisinde insanların doğal çevre üzerindeki etkisi daha azdır?

- A) Elmalı ilçesindeki Avlan Gölü ile Karagöl'ün tarım alanı oluşturmak amacıyla kurutulması
- B) İnebolu – Abana arasındaki kıyı şeridinde denizin doldurularak kara yolu yapılması
- C) Yatağan Termik Santrali'nde elektrik üretilmesi
- D) Doğu Karadeniz yaylalarında arıcılık faaliyetlerinin yaygın olması
- E) İstanbul Boğazı'nın her iki yakasını birbirine bağlayan köprülerin yapılması

Çözüm: Soruda verilen;

- Göl alanlarının kurutulması (A),
- Deniz kıyısının doldurularak kara yolu yapılması (B),
- Fosil yakıtlar ile elektrik üretilmesi (C),
- İstanbul Boğazı'na köprüler yapılması (E)

insanların doğal çevre üzerindeki etkilerine (olumsuz) örnek gösterilebilir. Ancak arıcılık faaliyetlerinin doğal çevre üzerinde olumsuz etkileri bulunmamakla birlikte doğal çevreyi kullanan faaliyetlerdir.

Cevap D

49. Türk hukukunda olağan hâllerde evlenme yaşı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kadınlar bakımından 15, erkekler bakımından 17 yaşın tamamlanması
- B) Kadınlar ve erkekler bakımından 16 yaşın tamamlanması
- C) Kadınlar ve erkekler bakımından 17 yaşın tamamlanması
- D) Kadınlar bakımından 17, erkekler bakımından 21 yaşın tamamlanması
- E) Kadınlar bakımından 13, erkekler bakımından 14 yaşın tamamlanması

Çözüm: Türk hukukunda evlenme Medeni Kanun'da düzenlenmiştir. Türk Medeni Kanunu'nun 124. maddesine göre; evlenme yaşı kadın ve erkekte 17 yaşın doldurulmasıyla başlar. Ancak hakim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple 16 yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir.

Cevap C

50. Hukuk kuralları arasında aksine bir hukuksal işlem yapılması mümkün olmayan kurallara ne ad verilir?

- A) Emredici kurallar
- B) Yedek kurallar
- C) Yorumlayıcı kurallar
- D) Tamamlayıcı kurallar
- E) Tanımlayıcı kurallar

Çözüm: Emredici kurallar, kişilerin mutlaka uymak zorunda oldukları ve aksine bir işlem yapamayacakları kurallardır. Düzenledikleri alanda kişilerin iradelerini dikkate almazlar, temel varlık nedenleri de kamu düzeninin korunmasıdır.

Yedek hukuk kuralları, emredici hukuk kurallarının tam açıklamadığı veya boş bıraktığı alanlarda kullanılan kurallardır.

Yorumlayıcı hukuk kuralları, tarafların iradeleri ile açıkça belirtilecekleri halde belirtmedikleri, bir konunun açıklığa kavuşturulmasını ya da beyan veya hareketin ihtilafı halinde ne anlama geleceğini gösteren hukuk kurallarıdır.

Tamamlayıcı hukuk kuralları, ilgili kişinin ya da bir sözleşme mevcut ise tarafların serbest iradeleri ile başka türlü-sünü belirlemediği hallerde uygulanacak kurallardır.

Tanımlayıcı hukuk kuralları, bir terimin yasal düzenleme bakımından ne anlama geldiğini belirtir.

Cevap A

51. Borçlunun sorumluluğu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Borçlunun borca aykırı davranışı nedeniyle sorumluluğu ortaya çıkar.
- B) Borçlunun sorumluluğu mal varlığı sorumluluğudur.
- C) Borçlunun borca aykırı davranışı hâlinde özgürlüğünün kısıtlanması mümkün değildir.
- D) Borçlunun mal varlığı sorumluluğu sınırsız olabileceği gibi, durumun niteliğine göre sınırlı da olabilir.
- E) Borçlu, şahıs varlığı ile de koşulları varsa sorumlu tutulabilir.

Çözüm: Borç ilişkilerinde borçlu, alacaklıya karşı belli bir davranış biçiminde bulunma, edimi (borcun konusu) yerine getirme yükümlülüğü altına girmiştir. Sorumluluk, borçlunun edimi yerine getirmemesi halinde, alacaklının borçlunun mal varlığına el atabilmesi olanağıdır.

Şahıs (kişi) ile sorumluluk, alacaklının alacağını elde edebilmek için doğrudan doğruya borçlunun kişiliğine el atabilmesi demektir. Modern hukuk sistemlerinde borçlu, borcun ifa edilmesinden dolayı, bizzat kendi şahsı ile değil, mal varlığı ile sorumludur. Mal ile sorumluluk ise sınırlı da olabilir, sınırsız da olabilir. Sınırsız sorumluluk borçlunun borcundan dolayı tüm mal varlığıyla sorumlu olmasıdır. Sınırlı sorumlulukta ise borçlu sadece bazı mallar veya belirli miktarla sınırlanabilir. Ayrıca borçlunun borca aykırı davranışı halinde özgürlüğünün kısıtlanması mümkün değildir.

Cevap E

52. 1982 Anayasası'na göre, Bakanlar Kurulu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Başbakan, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri arasından atanır.
- B) Bakanların, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri arasından atanması zorunlu değildir.
- C) Bakanlıkların kurulması ve kaldırılması kanunla düzenlenir.
- D) Bakanlar Kurulu tüzük çıkarabilir.
- E) Bakanların görevine doğrudan doğruya Başbakanca son verilebilir.

Çözüm: 1982 Anayasası'na göre Bakanlar Kurulu,

- Başbakan ve bakanlardan oluşur.
- Başbakan, Cumhurbaşkanınca TBMM üyeleri arasından seçilir ve atanır.
- Bakanlar ise milletvekilleri veya milletvekili seçilme yeterliliğine sahip kişiler arasından Başbakanca seçilir, Cumhurbaşkanınca onaylanır.
- Bakanların görevine Başbakanın önerisi üzerine, Cumhurbaşkanınca son verilir.
- Bakanlıklar kanunla kurulur, değiştirilir, kaldırılır.
- Bakanlar Kurulu kanun hükmünde kararname, tüzük çıkarır. Anayasada yer almamasına rağmen yönetmelik de çıkarır.

Cevap E

53. 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanlığına Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri içinden veya dışından aday gösterilebilmesi için **en az kaç milletvekilinin yazılı teklifi gerekir**?

- A) 10   B) 20   C) 25   D) 30   E) 55

Çözüm: 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanı seçilebilmek için;

- 40 yaşını doldurmak,
- Yüksek öğrenimini tamamlamış olmak,
- Milletvekili seçilebilme yeterliliğine sahip olmak gerekir.

Cumhurbaşkanlığına TBMM üyeleri içinden veya meclis dışından aday gösterilebilmesi için **20 milletvekilinin** genel seçimlerde geçerli oylar toplamı birlikte hesaplandığında % 10'u aşan siyasi partiler ortak aday gösterebilir.

Cevap B

54. 1982 Anayasası'na göre, ara verme ve tatil sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplantıya çağırılması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Meclis üyelerinin beşte birinin yazılı istemi üzerine Meclis Başkanı, Meclisi toplantıya çağırır.
- B) Meclis Başkanı, doğrudan doğruya kendisi Meclisi toplantıya çağırabilir.
- C) Cumhurbaşkanı, doğrudan doğruya kendisi Meclisi toplantıya çağırabilir.
- D) Başbakan, doğrudan doğruya kendisi Meclisi toplantıya çağırabilir.
- E) Cumhurbaşkanı, Bakanlar Kurulunun istemi üzerine Meclisi toplantıya çağırır.

Çözüm: Türkiye Büyük Millet Meclisi her yıl ekim ayının ilk günü kendiliğinden toplanır. Meclis bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir. Tatil dışında çalışmalarını ertemesine ara verme denir ve süresi 15 günü geçemez. Tatil veya ara verme sırasında yapılan toplantıya "olağanüstü toplantı" denir. Olağanüstü toplantı sadece, Cumhurbaşkanı veya Meclis Başkanının çağırısı üzerine gerçekleştirilir. Cumhurbaşkanı, toplantı çağırısını doğrudan doğruya veya Bakanlar Kurulunun istemi üzerine yapar. TBMM Başkanı da doğrudan toplantı çağırısında bulunabileceği gibi üyelerin 1/5'inin imzasını taşıyan gerekçeli yönerge ile de çağırabilir.

Cevap D

55. Aşağıdakilerden hangisinin bozulması, kamu düzeninin ihlali anlamına gelmez?

- A) Genel inanç B) Esenlik C) Genel sağlık
D) Genel ahlak E) Güvenlik

Çözüm: Kamu düzeni, bozulduğunda kamu yararını olumsuz yönde etkileyen ve bozulmasının önlenmesiyle kamu yararı gerçekleşen düzendir. Kamu düzeni bireylerin umumi veya umuma açık yerlerde güvenlik, dirlik, ahlâk, esenlik ve sağlık öğelerinden oluşur. Genel inanç kamu düzeninin öğelerinden biri değildir. Bu nedenle kamu düzeninin ihlali nedenleri arasında yer almaz.

Cevap A

56.

- I. Kanun hükmünde kararname
II. Tüzük
III. Yönetmelik
IV. Genelge

Yukarıdakilerden hangileri, sadece Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I, II ve III E) I, II ve IV

Çözüm: Kanun hükmünde kararnameleri ve tüzükleri sadece Bakanlar Kurulu çıkarır. Yönetmelikleri ise Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere çıkarabilirler. Genelge ise kanun ve yönetmeliklerin uygulanmasına yol gösteren, konuları aydınlatmak, dikkat çekmek amaçlı ilgili kişilere gönderilen yazılardır. Buna göre yönetmelik ve genelgeleri çıkarmak sadece Bakanlar Kuruluna ait yetkilerden değildir.

Cevap C

57.

- I. Kamu iktisadi teşebbüsleri
II. Ticaret odası
III. Hukuk fakültesi
IV. İl özel idaresi

Yukarıdakilerden hangileri, yönetmelik yapma yetkisine sahip değildir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) III ve IV E) I, II ve IV

Çözüm: Yönetmelikleri, Başbakanlık, bakanlıklar, anayasada yer almamasına rağmen Bakanlar Kurulu ve kamu tüzel kişileri çıkarır. Kamu tüzel kişileri; kamu kurumları, üniversiteler, il özel idareleri, belediye, köyler kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır. Üniversitelerin kamu tüzel kişilikleri yoktur. Bu nedenle, yönetmelik çıkarma yetkisine sahip değildirler.

Cevap B

58. Yunanistan'ın kredi notunu artırmasına rağmen, Türkiye'nin kredi notu görünümünü pozitiften durağana çeviren ve bunun sonucunda tepkilere neden olan uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Moody's
B) Fitch Ratings
C) Experian
D) Standard and Poor's
E) Callcredit

Çözüm: Standard and Poor's, merkezi New York'ta bulunan uluslararası kredi değerlendirme kuruluşudur. Şirketler gibi ülkeleri de değerlendirmeye tutar. Yatırımcılar ülkelerin kredi değerliliğine göre önerilen faizleri değerlendirmeye alırlar. Kuruluş, sadece ekonomik sistemi değil, aynı zamanda siyasi gelişmeleri de göz önünde bulundurur. Yunanistan'ın kredi notunu artırmış ancak Türkiye'nin kredi notu görünümünü pozitiften durağana çevirmiştir.

Cevap D

59. 25. NATO Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi Mayıs 2012 tarihinde aşağıdaki ülkelerin hangisinde düzenlenmiştir?

- A) Japonya
B) Amerika Birleşik Devletleri
C) Güney Kore
D) İsveç
E) Türkiye

Çözüm: NATO, Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi 20-21 Mayıs 2012 tarihlerinde Amerika Birleşik Devletlerinin Chicago şehrinde düzenlenmiştir. Ülkemizi Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül, Dışişleri Bakanımız ve Milli Savunma Bakanımızın yer aldığı heyet temsil etmiştir.

Cevap B

60. Haziran 2012 tarihinde düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Avrasya Zirvesi'ne ev sahipliği yapan şehir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bağdat B) Bakü C) İstanbul
D) Davos E) Kahire

Çözüm: Dünya Ekonomik Forumu (WEF) merkezi İsviçre'nin Cenevre kentinde yer alan uluslararası bir vakıftır. Her yıl İsviçre'nin Davos kasabasında yapılır. 2008 yılından bu yana Avrupa ve Orta Asya, Uzak Doğu, Afrika, Ortadoğu, Latin Amerika Bölgesi gibi bölgesel konferanslar da yer almaktadır.

Haziran 2012 tarihinde düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Avrasya zirvesine ev sahipliği yapan şehir ise İstanbul'dur.

Cevap C